

บทที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเขียนกับวรรณกรรม

การนำทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์มาใช้ศึกษางานวรรณกรรม ผู้วิเคราะห์จะสามารถค้นพบแรงผลักดันในการสร้างงานของผู้เขียน และค้นหาความจริงที่ผสมผสานอยู่ในผลงานของนักเขียนได้เนื่องจากจิตวิเคราะห์ไม่เพียงใช้วิเคราะห์ตัวละครว่ามีความสมจริงหรือไม่เท่านั้น แต่ยังใช้วิเคราะห์ความเป็นตัวตนของตัวละครในฐานะที่เป็นมนุษย์ (Living Character) ในนวนิยายที่เน้นให้เห็นความซับซ้อนทางด้านอารมณ์ของตัวละครเช่นในนวนิยายของโจเซฟ คอนราด

จิตวิเคราะห์สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าทำไมตัวละครจึงมีพฤติกรรมและความคิดเช่นนั้น และยังสามารถเชื่อมโยงเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับวรรณกรรมได้อีกด้วย¹

การวิเคราะห์วรรณกรรมด้วยจิตวิเคราะห์ตามแนวการวิเคราะห์ความฝันของฟรอยด์ ทำให้เราเข้าใจได้ว่า ที่จริงแล้ววรรณกรรมเกิดจากจิตใต้สำนึกของผู้เขียนที่ปรากฏในรูปสัญลักษณ์ ซึ่งวรรณกรรมก็คือการแสดงสัญลักษณ์ (Symbolic Action) เช่น ความคิดและการกระทำของตัวละคร และฉาก เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์แนวนี้จะเน้นที่การศึกษาชีวประวัติของผู้เขียนควบคู่ไปกับการศึกษาวรรณกรรม เพราะถือว่าวรรณกรรมคือผลผลิตที่กระบวนการทำงานคล้ายความฝันที่ซับซ้อนกว่า เนื่องจากได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ออกมาในรูปของสัญลักษณ์ด้วยภาษาที่มีศิลปะ และเห็นว่าผู้เขียนมีความสัมพันธ์กับงานเขียนของเขา ผู้วิเคราะห์จึงทำหน้าที่เหมือนนักจิตวิเคราะห์ที่ถือเอาวรรณกรรมเป็นอาการที่แสดงออก หรือแรงขับเคลื่อนจากความต้องการภายในต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจความหมายของ วรรณกรรม ²

จิตวิเคราะห์จึงช่วยอธิบายความหมายภายในของวรรณกรรม และอธิบายอารมณ์ความ

¹ Rene Wellek, The Theory of Literature,(Middlesex : Penguin Books, 1973) p.90.
² สายทิพย์ นุกุลกิจ, วรรณคดีวิจารณ์,(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คุรุสภา, 2525 หน้า 169.

รู้สึกของผู้เขียน ทั้งๆที่ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ไม่ได้เขียนขึ้นเพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมโดยตรง แต่เพื่อวิเคราะห์จิตใจของมนุษย์ ซึ่งเราต้องถือว่าตัวละครซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผู้เขียนมีสภาพเป็นมนุษย์³ ซึ่งโบนาปาด (Bonaparte) นักจิตวิเคราะห์ที่ศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาฟรอยด์ได้พบว่า งานศิลปะหรืองานวรรณกรรมคือการสะท้อนให้เห็นสภาพทางจิตของผู้เขียน โดยมีกลไกการส่วงานจากความฝัน และความปรารถนาของตนเอง ผู้เขียนไม่เพียงแต่ถ่ายทอดบุคลิกของตนเองลงไปในงานวรรณกรรม เท่านั้น แต่ยังถ่ายทอดบุคลิกเหล่านั้นออกมาจากจิตใต้สำนึกที่ผู้เขียนไม่รู้ตัวอีกด้วย

Works of art or literature profoundly reveal their creator's psychology and, as Freud has shown, their construction resembles that of our dreams. The same mechanisms which, in dreams and nightmares, govern the manner in which our strongest, though most carefully concealed desires are elaborated, desires which often are the most repugnant to consciousness, also govern the elaborations of a work of art. ... It is not only the author who is in transference to his medium, who has unconsciously invested it with his fantasies; ...⁴

นอกจากนั้น ยังมีการนำชีวิตประวัติของนักเขียนที่เขียนขึ้นด้วยตนเองโดยบอกเล่าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต มาช่วยในการตีความปมปัญหาต่าง ๆ ในวรรณกรรมและยังสามารถใช้งานเขียนทั้งหมดของนักเขียนคนนั้นมาตีความ เพื่อสืบสมมติฐานว่าสภาพจิตใจของผู้เขียนเป็นอย่างไร จึงจะสามารถนำกลับไปปรับใช้ในการวิเคราะห์งานวรรณกรรมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเราสามารถทำงานกลับไปกลับมาระหว่างชีวิตกับงานเขียนของเขาได้⁵

3 Lionel Trilling. Freud and Literature (New York : Oxford University , 1990) p. 44 - 47.

4 Elizabeth Wright. Psychoanalysis Criticism : Theory in Practice (London : Methuen , 1996) p.45.

5 David Daiches. Critical Approach to Literature (London : Longman Group LTD., 1956) p. 345.

การนำชีวประวัติมาช่วยตีความงานวรรณกรรมไม่ใช่สิ่งที่มีอันตราย หากเราตระหนักว่าเราพยายามทำความเข้าใจวรรณกรรม และพยายามมองสิ่งที่เขาต้องการสื่อความหมายลงในงานโดยดูจากชีวิตจริงของเขาเท่านั้น ทว่าวิธีนี้จะเป็นอันตรายเมื่อเรานำความสัมพันธ์ดังกล่าวไปใช้ประเมินคุณค่าวรรณกรรม เพราะมันเป็นเพียงวิธีที่ช่วยทำให้เราเข้าใจวรรณกรรมได้กระจ่างขึ้นในฐานะที่เป็นผลงานของมนุษย์ที่เกิดจากจินตนาการภายใต้สภาพแวดล้อมแห่งความเป็นจริงเท่านั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเขียนกับวรรณกรรมในทัศนะของฟรอยด์

ฟรอยด์ถือว่าวรรณกรรมคืองานเขียนที่สร้างสรรค์ขึ้นจากแรงผลักดันภายในและเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดและอารมณ์ของผู้เขียน ซึ่งฟรอยด์สนใจในแง่ของความหมายที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาและแก่นเรื่องที่แสดงให้เห็นวัตถุประสงค์ในการสร้างงานเขียนนั้น ๆ ขึ้น เช่น การสร้างงานเขียนแบบเทพปกรณัม จะสนับสนุนให้เกิดจินตนาการ และแสดงธรรมชาติของมนุษย์ ฟรอยด์เห็นว่านักเขียนจะต้องครุ่นคิดถึงเรื่องภายในใจตนเอง และพยายามจะหันหลังให้กับความเป็นจริงทางสังคม ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งสร้างงานเพื่อสนองความปรารถนาในชีวิตที่ไม่สามารถเป็นจริงได้ตามความฝัน จึงถือได้ว่าเป็นการหลีกหนีจากสังคมแบบหนึ่ง

Literature is written from and about motives, Thus Freud was interested in art but in the latent meaning of art and then only for illustrative purpose. Like dreams, myths and fairytales, works of art supplied useful evidence of the primordial and monotonous fantasies of mankind, and of the processes of condensation, displacement and symbolism through which those fantasies are both expressed and disguised.⁶

---

⁶ Frederick C. Crew. Literature and Psychoanalysis. James Thorpe., ed., Relations of Literary Study (New York : The George Benta Company, 1967) pp.74-75.

นักเขียนจะเป็นผู้ที่มีพลังในการสร้างสรรค์ด้วยคำ และปมปัญหาต่าง ๆ โดยทำให้สิ่งที่เขียนขึ้นนั้นดูเหมือนจริงและผูกพันกับสังคมภายนอกโดยนำเสนอด้วยการสร้างจินตนาการ และสามารถจะนำเสนอจินตนาการเหล่านั้นออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความประทับใจ ตามทัศนคติของฟรอยด์ นักเขียนอาจถูกกระตุ้นจากปมปัญหาภายในของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์วรรณกรรม

ฟรอยด์อธิบายว่าแรงผลักดันของการสร้างโลกแห่งความฝันในงานเขียนก็คือความไม่สมปรารถนา และโลกแห่งความฝันก็คือ การทำให้ความปรารถนานั้นสมบูรณ์ เป็นการแก้ไขโลกแห่งความเป็นจริงที่นักเขียนไม่พอใจ โดยการทำงานของจิตใจมีส่วนสัมพันธ์กับความประทับใจ หรือกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เข้าความปรารถนาหลักของผู้เขียนเอง ผู้เขียนจะกลับไปสู่ความทรงจำในอดีต ซึ่งความปรารถนาดังกล่าวเคยทำให้เขาสมหวัง และทำให้เขาเริ่มสร้างความฝัน (Day-Dreamed) ขึ้นเป็นตัวหนังสือโดยให้เหตุการณ์ในความฝันนั้นโยงไปถึงความสมหวังที่จะเกิดขึ้นในอนาคต⁷

ดังนั้นการนำชีวิตประวัติดของนักเขียนมาศึกษาเปรียบเทียบกับงานเขียนของเขาก็ทำให้เราสามารถทราบถึงแรงผลักดันในการเขียน และเข้าใจตัวละครในวรรณกรรมได้ดียิ่งขึ้น

ชีวิตประวัติดของคอนราด⁸

โจเซฟ คอนราด หรือ โจเซฟ ทีโอดอร์ คอนราด นาสเซซ คอว์เซนเนือฮสกี (Josef Theodore Konrad Naseez Kozeniowski) เกิดในปี 1857 ที่เมืองเบอร์ดิจิเชฟ (Berdichev) ในรัฐยูเครน (Ukraine) เป็นบุตรของนายอพอลโล (Apollo) และนางอีวา (Eva)

---

⁷ Sigmund Freud. 'Creative Writer and Day Dreaming ' in Critical Theory Since Plato. edited by Adam, Hazard (New York : Harcourt Brance Jovanovitch INC.,1971)pp.750 -751.

⁸ Norman Page, A CONrad Companion (London : The Macmillan Press LTD.,1986) pp. 1-15.

ในปี 1859 ครอบครัวคอร์เซนนิออสกี เดินทางไปยังซิทัวเนีย (Zhitonir) อพอลโลได้เข้าทำงานในสำนักพิมพ์

ในปี 1861 ครอบครัวคอร์เซนนิออสกีเดินทางไปยังวอร์ซอ (Warsaw) อพอลโลได้รับเชิญให้เข้าทำงานเป็นบรรณาธิการของนิตยสารเกี่ยวกับวรรณคดี และเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งทำให้เขาถูกจับกุมในเดือนตุลาคม และติดคุกเป็นเวลา 7 เดือน ในขณะที่เดียวกันอีวาก็ตกเป็นจำเลยที่รัฐบาลจับตามอง

ในปี 1862 อพอลโล และอีวาถูกเนรเทศไปยังเวลอทดา (Velogda) ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของมอสโคว์ คอนราดป่วยเป็นโรคนิวมอเนียขณะกำลังเดินทาง อีวาก็ป่วยเป็นวัณโรค สภาพครอบครัวที่คอนราดได้พบจึงเต็มไปด้วยความหม่นหมองของบ้านที่มีแต่คนป่วย แต่ทว่าพ่อและแม่มิได้ให้เฉพาะภาพที่หม่นหมองเพียงอย่างเดียว พวกเขายังได้ให้นิสัยรักการอ่านซึ่งเป็นพื้นฐานของการเป็นนักเขียนแก่คอนราดด้วย เนื่องจากพ่อของเขาไม่ได้เป็นเพียงผู้นำคณะปฏิวัติเท่านั้น แต่ยังเป็นนักอ่านและนักแปล โดยแปลงานของเชกสเปียร์ (Shakespeare) และวิกเตอร์ ฮูโก (Victor Hugo) เป็นภาษาโปลิช และตลอดเวลาที่เขาป่วย เขาได้ให้คอนราดอ่านออกเสียงเพื่อตรวจข้อผิดพลาดในงานแปลให้กับเขา และสิ่งนี้เองที่ทำให้คอนราดคุ้นเคยกับระบบการเขียนและการพิมพ์ ⁹

ในปี 1863 คอนราดอายุ 5 ปี ครอบครัวคอร์เซนนิออสกีก็ย้ายไปอยู่ที่เมืองเชอร์นิคอฟ (Chernikhov) ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของรัสเซีย อีวานำคอนราดไปให้พี่ชายของเธอทาคูสช โบโบรวสกี (Tadeusz Bobrowski) เป็นผู้ช่วยเลี้ยงดู เนื่องจากอาการป่วยของเธอเลวร้ายลงอย่างรวดเร็ว

---

⁹ Neville H. Newhouse, Joseph Conrad, (New York : ACRO Publishing Company LTD., 1969) p.10.

ในปี 1865 อีวาเสียชีวิตเพราะวัณโรค และในปีต่อมาคอนราดได้ไปอยู่ที่บ้านพักฤดูร้อนของลุงซึ่งอยู่ริมทะเล ทำให้เขาได้เห็นทะเลเป็นครั้งแรก คอนราดได้กลับไปอยู่กับพ่อที่เวลออคดา แต่เขาก็ล้มป่วยลงอีกด้วยโรคนี้วนเวียน เขาจึงต้องไปรักษาตัวที่เมืองเคียฟ (Kiev) ในขณะเดียวกันอพอลโลก็ล้มป่วยลงด้วยโรควัณโรค

ในปี 1869 คอนราดย้ายไปอยู่ที่คราคอว (Cracow) และอพอลโลก็เสียชีวิตลงในเดือนพฤษภาคม เมื่อพ่อและแม่เสียชีวิตลง เขาต้องไปอาศัยอยู่กับลุงที่กรุงเวียนนา (Vienna) เขาก็มีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวเนื่องจากต้องศึกษาตามลำพังกับครูพิเศษที่บ้าน ชีวิตวัยเด็กที่พบแต่ความเศร้าหมองและโดดเดี่ยวทำให้คอนราดเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะออกเดินทางแสวงโชคทางทะเล

ในปี 1873 คอนราดถูกส่งตัวไปอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (Switzerland) กับครูพิเศษของเขา เนื่องจากเขามีปัญหาเกี่ยวกับระบบหายใจ

ในปี 1874 คอนราดตัดสินใจออกเดินทางไปยังประเทศฝรั่งเศส โดยเดินทางไปกับเรือเดินทะเล คอนราดเริ่มออกเดินทางตามที่ได้ตั้งใจไว้เมื่ออายุได้ 17 ปี โดยไปยังเมืองมาร์แซย์ (Marseilles) ประเทศฝรั่งเศส และใช้ชีวิตอยู่ที่ฝรั่งเศสเป็นเวลา 3 ปี หลังจากนั้น เขาก็ออกเดินทางเป็นลูกเรือไปกับเรือของชาวฝรั่งเศสไปยัง เวสต์อินดีส (West Indies) และสเปน (Spain) ซึ่งที่สเปนนี่เองที่เขาได้พบกับหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งเป็นสมาชิกของลัทธิคาร์ลิสซึม (Carlism) ต่อต้านบัลลังก์กษัตริย์สเปน เขาอยู่กับเธอเป็นเวลานานนัก เนื่องจากเธอต้องปฏิบัติหน้าที่ทางการเมือง คอนราดเขียนถึงเธอไว้ในนวนิยายเรื่อง The Arrow of Gold โดยเป็นตัวละครคอนนา ริต้า (Donna Rita)

ในปี 1878 เขาเสียการพนันในมอนติคาโล (Monte Carlo Casino) และยิงตัวตาย โดยยิงเข้าที่หน้าอก ทว่าบาดแผลไม่จรรวนัก หลังจากบาดแผลหายดี เขาก็ตัดสินใจเดินทางต่อไปอีกด้วยเรือมารูส (Maruis) ของนักเดินเรือชาวอังกฤษ และเริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษเป็นครั้งแรก หลังจากนั้นคอนราดก็ตัดสินใจออกเดินทางไปยังประเทศอังกฤษ โดยพำนักอยู่ที่

กรุงลอนดอน และออกเดินทางไปกับเรือเมอร์แคนทายล์ มาริน (Mercantile Marin) เพื่อติดต่อค้าขายกับนานาประเทศ เช่น ออสเตรเลีย จีน อิตาลี และอินเดีย และนอกจากนั้นเขายังได้เดินทางไปกับเรือ สกิมเมอร์ ออฟ เดอะ ซี (Skimmer of The Sea) ไปยังดินแดนทางตะวันออกแถบมาเลย์ และอาฟริกาอีกด้วย

ประสบการณ์ในการเดินเรือของคอนราดไม่เพียงปรากฏในรูปของฉากในนวนิยายเท่านั้น แต่ยังเป็นภาพของนักเดินเรือที่มุ่งแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้นไปพร้อม ๆ กับ ค้นหาตัวตนของตนเอง

ในปี 1886 หลังจากคอนราดได้เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆในฐานะนักเดินเรือเป็นเวลา 10 ปี เขาก็ตัดสินใจโอนสัญชาติเป็นคนอังกฤษ และสอบผ่านการเป็นพ่อค้าทางเรือของอังกฤษ (Master of the British Merchant Marine)

ในปี 1894 คอนราดใช้ชีวิตบนเรือเดินทะเลจนอายุ 29 ปี เขาก็เลิกใช้ชีวิตนักเดินเรือ และเริ่มตั้งถิ่นฐานที่กรุงลอนดอน และเริ่มต้นเขียนหนังสือที่ประเทศอังกฤษ เนื่องจากสุขภาพที่ไม่แข็งแรง อันมีสาเหตุเนื่องมาจากโรคที่เคยเป็นในสมัยเด็ก นวนิยายเล่มแรกที่เขียนคือ นวนิยายเรื่อง Almayer's Folly : A Story of an Eastern River ซึ่งตีพิมพ์ออกจำหน่ายโดยคอนราดใช้นามปากกาว่า 'โจเซฟ คอนราด' นวนิยายเล่มแรกที่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงคือเรื่อง The Nigger of the 'Narsissus' การเขียนหนังสือทำให้คอนราดได้รู้จักกับฟอร์ด มาดอกซ์ ฮูเฟอร์ (Ford Madox Hueffer) หรือที่รู้จักกันในนาม ฟอร์ด มาดอกซ์ ฟอร์ด (Ford Madox Ford) ทั้งคู่ได้เขียนนวนิยายร่วมกันเรื่อง Romance และคอนราดก็ได้รับอิทธิพลทางด้านแนวการเขียนที่เน้นเรื่องเกี่ยวกับสงครามมาจากฟอร์ดด้วย ทว่าในที่สุด ทั้งคู่ก็เกิดข้อพิพาทและแยกกันทำงานอย่างเด็ดขาด

ในปี 1896 คอนราดแต่งงานกับเจสซี จอร์จ (Jessie George) ในปี 1869 มีบุตร 2 คน

ในปี 1920 หลังจากเขียนนวนิยายเรื่อง Suspense ยังไม่เสร็จสมบูรณ์เขาก็เสียชีวิตลง และศพถูกฝังไว้ที่สุสานเคนเตอร์เบอรรี่ (Canterbury Cemetery)

คอนราดยอมรับว่า นวนิยายของเขาได้แรงผลักดันมาจากความทรงจำของเขาเอง โดยเขียนบรรยายทั้งความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ ของเขาเองออกมาโดยมิได้เสแสร้งหรือปิดบังบางส่วนไว้ เนื่องจากจุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายของเขาก็คือ การบันทึกความทรงจำของเขาเอง¹⁰

แรงผลักดันในการเขียน

แรงผลักดันในการเขียนนวนิยายของคอนราดมักมีวัตถุประสงค์จากประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวทางคือ แรงผลักดันจากประสบการณ์ของตนเองโดยตรง และแรงผลักดันจากการได้พบกับคนในสังคม

1. แรงผลักดันจากประสบการณ์ของตนเองโดยตรง

คอนราดเขียนไว้ในหนังสือ A Personal Record ว่า ตัวละครในนวนิยายคือสิ่งที่คนเขียนวรรณกรรมย้อนกลับไประลึกถึงความหลัง และบรรยายเงาของมันออกมา¹¹ โดยเน้นการบรรยายให้เห็นภาพและสิ่งที่เกิดขึ้นราวกับได้ดูการกระทำนั้นอยู่จริง ๆ เพื่อสื่ออารมณ์ความคิดและความรู้สึกของตัวละครออกมาให้ได้มากที่สุด

นอกจากนั้น เขายังบรรยายต่อไปอีกว่า

I Would not able to be left standing as a mere spectator on the bank of the great stream carrying onwards so many lives. I would fain claim for myself the faculty of so much insight as can be expressed in a voice of sympathy and passion¹²

---

¹⁰ Joseph Conrad , A Personal Record (London : J.M. Dent & Sons LTD ,1934) p.12.

¹¹ Ibid, p.12.

¹² Ibid,p 12.

กล่าวคือ คอนราดไม่ต้องการเป็นเพียงผู้ดูเหตุการณ์อยู่บนฝั่งเท่านั้น แต่ยังต้องการใช้ชีวิตด้วยตนเองเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่ได้ประสบมาและถ่ายทอดสิ่งนั้นออกมาอย่างเข้าอกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ เขายอมรับว่า นวนิยายทุก ๆ เรื่องมีบางส่วนที่น่าเอาความเป็นจริงและนำอดีตชีวิตประวัติมาเขียนไว้ เพราะเขาคิดว่าผู้สร้างสรรค์ คือ ผู้ที่แสดงตัวตนของตนเองออกมาในงาน โดยเฉพาะงานที่เน้นการตีแผ่จิตวิญญาณของคน ไม่ว่าจะมากหรือน้อยสู่สาธารณชน ซึ่งเขาดูถือเป็นการนำเกียรติยศของคน ๆ หนึ่งมารวมไว้ในงานนั้น ๆ

My answer is that if it be true that every novel contains an element of autobiography - and this can only express himself in his creation - then there are some of us to whom an open display of sentiment is repugnant ... It may be pride. There can be nothing more humiliating than to see the shaft of one's emotion miss the mark either of laughter or tears. 13

ลักษณะตัวละครที่ได้รับแรงผลักดันจากประสบการณ์ของคอนราดโดยตรงมี 3 ลักษณะ คือ ตัวละครที่มีลักษณะแปลกแยกกับสังคม ตัวละครที่ออกผจญภัยทางทะเล และตัวละครที่เป็นนักปฏิวัติ

1.1 ลักษณะตัวละครที่แปลกแยกกับสังคม

ตัวละครในนวนิยายของคอนราด เช่น อัลมาเยอร์, วิลเลม, เจมส์ เวตต์, ลอร์ดจิม, เฮิร์สท, ลินการ์ด และเปย์โรล์ ต่างก็มีลักษณะของคนที่มีความแปลกแยกกับสังคมที่เขาอยู่ ความรู้สึกของตัวละครที่คอนราดบรรยายนั้น แสดงให้เห็นถึงความโดดเดี่ยว เหงาและต้องอยู่ตามลำพัง แม้แต่ในขณะที่มีคนมากมายแวดล้อมอยู่ เช่น ความรู้สึกของจอร์จใน The Arrow of Gold ที่บรรยายถึงความรู้สึกเปล่าเปลี่ยวของตนเองขณะเดินอยู่ท่ามกลางงานเฉลิมฉลองคานีวาลว่า

... The wonderful street was distinctly cold it was an evening of carnival, I was very idle,

13 Ibid, p.13.

and I was a feeling a little lonely. So I went in and set down ... There was a touch of bedlam in all this. Perhaps it was that which made me feel lonely, since I was neither masked, nor disguised, nor yelling, nor in any other way in harming with the bedlam element of life. 14

ตัวละครเกิดความรู้สึกแปลกแยกกับสังคมเนื่องจากเขาไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ เขารู้สึกว่าตนเองเป็นคนนอกที่ไม่ได้มีส่วนร่วมไปกับขบวนการนิเวศ ไม่ได้สวมหน้ากาก ไม่ได้ตะโกน หรือทำอะไรที่เป็นกิจกรรมร่วมกับสังคมขณะนั้น อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เขารู้สึกเหงา

นอกจากนั้นคอนราดยังเขียนถึงจุดประสงค์ในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้ด้วยว่า

However, History has nothing to do with this tale. Neither is the moral justification or condemnation of conduct aimed at here. If anything, it is perhaps a little sympathy that the writer expects for this buried youth, as he lives it over again at the end of this insignificant course on this earth. Strong person-yet perhaps not so very different from ourselves. 15

คอนราดคิดว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนไม่ได้อยู่ที่การเสนอข้อตัดสินทางด้านศีลธรรม หรือ ตำนานการกระทำของตัวละคร แต่อยู่ที่การเสนอภาพของชีวิตในวัยหนุ่มที่ขมขื่น และทำให้ตนเองได้ตระหนักว่า ตัวเราเองนั้น บางทีก็ไม่ได้แตกต่างไปจากคำว่า 'คนแปลกหน้า' สักเท่าไร

Neville H. Newhouse ยังบรรยายถึงลักษณะของตัวละครของคอนราดว่า 'The point is that recorded like this, it being home to the reader the determination of a frail, sad and

---

14 Joseph Conrad. The Arrow of Gold. (London : J.M. Dent & Sons LTD., 1924) pp.7-8.

15 Ibid. pp 4-5.

lonely boy. The Novel often work like this, too, heightening and isolating incident from Conrad's youth. 16

ซึ่งหมายความว่า ตัวละครของคอนราดนั้นมักจะมีลักษณะของคนที่เคยหมอง และโดดเดี่ยว เนื่องจากชีวิตในวัยหนุ่มของตัวคอนราดเองมีสภาพเป็นเช่นนั้น คอนราดเขียนไว้ในจดหมายถึง Henry S. Camby ถึงความโดดเดี่ยวของเจมส์ เวตต์ เทียบกับความรู้สึกของตนเองด้วยว่า การเดินทางทางเรือโดยไม่ได้ติดต่อกับสิ่งของกับสังคมบนแผ่นดินนั้น สร้างความโดดเดี่ยวให้เกิดขึ้น และนอกจากนั้นยังมีสาเหตุมาจากสีผิวของลูกเรืออีกด้วย

... In the Nigger, I give the psychology of group if men and reader certain aspect of nature it is mere a problem that has risen on board a ship where conditions of complete isolated foam all land entanglement make it stand out with a particular force and coloring.¹⁷

แรงผลักดันของการเขียนนวนิยายที่เน้นให้เห็นความโดดเดี่ยวและแปลกแยกของตัวละครยังมาจากชีวิตในวัยเด็กของคอนราดที่เกิดมาและเติบโตอย่างคนนอกสังคมดังที่ Najder บรรยายไว้ว่า

Throughout almost his entire life Conrad was an outsider and felt himself to be one. An outsider in exile; an outsider during his visits to his family in the Ukraine, an outsider because of his experience and bereavement in Cracow and Lwów; an outsider in Marseilles; and outsider nationally and culturally, in Britain; an outsider as an English Writer....and Conrad called himself (to Graham),¹⁸ a 'bloody foreigner'. At the same time this novelist

¹⁶ Neville H. Newhouse. Joseph Conrad. (New York : ACRO Publishing Company LTD, 1969) p. 10.

¹⁷ Douglas Hewitt. Conrad : A Reassessment. (London : Bowes & Bowes, 1976) p.6.

writing in English and regarded as an outside attached great importance to continuity and tradition, and also to national culture.¹⁹

และที่ Norman Sherry บรรยายไว้ว่า

Conrad sense of isolation must have been strong most of his life was spent as a kind of outcast from society. As a boy he was exile with his father, and as a young man , speaking a strange tongue, he was an exile in the sense that, any sailor is. There would be the temporary, yet strong, community of the ship and her business, but beyond that isolation of language and nationality, the isolation of parts, the constant change from ship to ship. Even in England, Conrad lived exiled from the social world.²⁰

เกือบทั้งชีวิตของคนรานั้น เขาต้องเป็นคนนอกของสังคมและรู้สึกว่าตนเองอยู่บนโลกเพียงลำพัง เนื่องจากครอบครัวที่ขาดความเอาใจใส่จากผู้เป็นพ่อแม่ ซึ่งทุ่มเทเวลาให้กับงาน และยังเสียชีวิตไปตั้งแต่คนรายังอยู่ในวัยเด็ก รวมทั้งการอยู่ในครอบครัวที่ถูกเนรเทศออกจากประเทศของตนเองไปอยู่ในดินแดนของต่างชาติ การเป็นคนนอกของสังคมในเมืองมาร์เซย์ที่แตกต่างจากไปแลนดรัสเซย์ที่เขาเคยอยู่ทั้งด้าน เชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม การเป็นคนนอกบนเรือของชาวอังกฤษ และในขณะเดียวกันเขาก็เขียนนวนิยายเป็นภาษาอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ภาษาท้องถิ่นของตนเองคือภาษาฝรั่งเศส และถูกกล่าวขวัญถึงในนามของคนนอกที่ต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ ที่กำลังดำเนินอยู่ และต่อสู้กับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมของ 2 ชาติ คืออังกฤษ และไปแลนด

¹⁸ Graham ในที่นี้หมายถึง Cuningharn Graham นักเขียนร่วมสมัย และเป็นเพื่อนสนิทคนหนึ่งของคนร

¹⁹ Zdzistaw Najder. Joseph Conrad : A Cronice. Cambridge : Cambridge University Press, 1983) p.493.

²⁰ Norman Sherry, Conrad's Western World. (London : Cambridge University Press, 1966) p.274.

นอกจากนั้นการเดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ กับเรือของชาวต่างชาติทั้งอังกฤษ และฝรั่งเศสก็ทำให้คอนราดรับรู้ถึงความรู้สึกโดดเดี่ยว และแปลกแยกทั้งด้านภาษาและเชื้อชาติ รวมทั้งการต้องเปลี่ยนเรือไปเรื่อย ๆ เหมือนกับการเปลี่ยนสังคมประกอบกับการได้เห็นดินแดนที่แปลกใหม่ทั้งตะวันออก และแอฟริกา ทำให้เขาเข้าใจและมองเห็นความแตกต่างของชนชาติที่เป็นบ่อเกิดของการเป็นคนนอกของสังคม ซึ่งได้แสดงความรู้สึกดังกล่าวผ่านตัวละครต่าง ๆ โดยใช้สีผิวเป็นสัญลักษณ์แทนความแตกต่างระหว่างชนชาติ และเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นคนนอกที่แปลกแยกกับสังคมที่ตนเองเข้าไปอยู่ร่วมด้วย เนื่องจากไม่สามารถปรับตัวให้กับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากถิ่นเดิมของตนเอง ทั้งด้าน เชื้อชาติ ภาษา ทัศนคติ และขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น อัลมาเยอร์ วิลเลียม และลอร์ดจิม ซึ่งเป็นชาวอังกฤษในดินแดนมาเลย์ เจมส์ เวตต์ซึ่งเป็นนิโกรในสังคมบนเรือของชาวอังกฤษ เฮิร์สทซึ่งเป็นชาวสวีดิชในหมู่เกาะบอร์เนียวของอินโดนีเซีย และเปย์โรลซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศสที่ลี้ภัยทางการเมืองไปยังเกาะตุลลอน (Toulon) ในมหาสมุทรอินเดีย

1.2 ตัวละครที่ออกผจญภัยในทะเล

ลักษณะเด่นอีกประการของนวนิยายของคอนราด คือ การให้ตัวละครออกเดินทางผจญภัยในทะเลเพื่อแสวงหาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเพื่อไปให้ถึงจุดหมายที่ได้ตั้งใจไว้ เช่น การเป็นนักเดินเรือที่ต้องการจะประสบความสำเร็จอย่าง เจมส์ เวตต์, ลอร์ด จิม และกัปตันใน The Shadow Line และ The Secret Sharer หรือเพื่อแสวงหาความอิสระเสรี เช่น ลินการ์ด และเปย์โรล

แรงผลักดันในการเขียนนวนิยายเกี่ยวกับท้องทะเลของคอนราดเกิดจากประสบการณ์ที่เขาได้รับขณะเดินทางไปกับเรือของอังกฤษ และฝรั่งเศสในวัยหนุ่ม ซึ่งสำหรับเขาแล้ว ท้องทะเลซึ่งเต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงทำให้เขาเกิดความรู้สึกที่จะแสดงความเป็นอิสระของมันเป็นความรู้สึกที่จะแสดงให้เห็นถึงความสงบเยียบยวมลมสงบ และความรุนแรงยามมีลมพายุของมันออกมาผ่านตัวอักษรในนวนิยายของเขา นอกจากนั้นความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตนักเดินเรือ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว ต่างก็อยู่ในความทรงจำ และเขาถือว่าการเดินทางทางทะเลสำหรับเขาเป็นจิตวิญญาณของชีวิต นวนิยายที่เขาเขียนจึงเสนอเรื่องราวของนักเดินเรือ อารมณ์ความรู้สึกของคนบนเรือที่ท้องไป

ในทะเล ซึ่งนับได้ว่าเขาเป็นต้นแบบในการเขียนนวนิยายเกี่ยวกับชีวิตในทะเล ดังที่ Oliver Warner บรรยายไว้ว่า

The sea engenders reflecting, and it is for his rendering of its woods and caprius, for his ranging, certain knowledge of the mariner in his good and less good qualities, that Conrad is remembered. His thoughts about ship and seamen, expressed in *The Mirror of the Sea*, provided one of his best books, *The Soul of my Life*, he called it. . . . He wrote of the sea unforgettably, of the actions, feeling, about all the fidelity which the maritime calling bring forth, but a principle re-discovery of the same reader who had tidings of his death in the ship *Andania* when a quarter of a century later, he came to take stock of Conrad's works in its entirety was that, independently he wrote about the sea, he was a major novelists. 21

คอนราดยังกล่าวถึง การเขียนนวนิยายเกี่ยวกับชีวิตของนักเดินเรือไว้ใน A Personal Record ด้วยว่า

I only, love letters; but the love of letters does not make a literary man, any more than the love of the sea makes a seaman. And it is very possible too, that I love the letter in the same way a literary man may love the sea he looks at from the shore- a scene of great endeavour and of great achievement changing the face of the world, the great open way to all sorts of undiscovered countries. No, perhaps I had better say that the life at sea-and I don't mean a mere taste of it, but a good board span of years, something that really counts as real service-is not, upon the whole, a good equipment for a writing life. 22

---

21 Oliver Warner. Joseph Conrad. (London : Longman, 1960) p.7.

22 Joseph Conrad. A Personal Record. (London : J.M. Dent & Sons LTD., 1934)

คอนราตบอกว่า เขารักตัวอักษร ซึ่งการรักตัวอักษรนั้นสร้างนักเขียนได้เหมือน ๆ กับที่ความรักในท้องทะเลสร้างนักเดินเรือ และเขาก็รักตัวอักษรในแบบเดียวกับที่นักเขียนคนหนึ่งจะสามารถรักท้องทะเลที่เขามองจากภาพของท้องทะเลที่เขาเห็นเป็นภาพของความพยายาม และภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ในการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าของโลก เป็นทางที่เปิดสู่ดินแดนที่ไม่มีใครค้นพบชีวิตในทะเลที่ใช้เวลาหลายปีในการเดินทางอย่างแท้จริงนับเป็นเครื่องมือที่ดีชิ้นหนึ่งในการเขียน แต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมด

ความรักในทะเล และการตัดสินใจเดินทางออกสู่ทะเลเพื่อแสวงหาความสำเร็จในชีวิต ปรากฏในตัวละครช่วงแรก เช่น เจมส์ เวตต์ ที่บอกว่า '... I belong to the ship.'²³ เวตต์ควบคุมเรือนาซิสตั้งแต่มันถูกสร้างขึ้นมา เขารักเรือ และเป้าหมายในชีวิตของเขาก็คือการได้รับการบันทึกว่าเป็นผู้ค้นพบเส้นทางเดินเรือที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะถือได้ว่าเขาประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม และตัวกัปตันอัลลิสทาวน์ (Captain Allistoun) ที่คอนราตบรรยายว่า

'He had commanded the Narcissus since she was built. He love his ship, and drove her unmerciful; for his secret ambition was to make her a accomplish some day, a brilliantly, quick passage which would be mentioned in nautical papers. ²⁴

ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม ยังปรากฏในตัวละคร ลอร์ดจิม เขาคิดว่าการเดินทางทางเรือจะทำให้เขาเป็นคนกล้าหาญ มีความมั่นใจในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ และได้เป็นวีรบุรุษ²⁵

นอกจากความรักในการเดินเรือจะเป็นแรงผลักดันหนึ่งในการเขียนเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางออกทะเลแล้ว ความกดดันและความทุกข์ในวัยเด็กก็เป็นแรงผลักดันอีกประการที่ทำให้เขาตัดสินใจเดินทางออกสู่ทะเล เพื่อใช้ชีวิตอย่างอิสระ ดังที่ Najder บรรยายไว้ว่า

23 ———. The Nigger of The 'Narcissus'. (Middlesex : Penguin Books, 1982) p. 26.

24 Ibid. p.36

25 Joseph Conrad, Lord Jim.(Middlesex : Penguin Books, 1986) p.58.

...The young Konrad,²⁶ egocentric and neurasthenic, a sickly and ambitious dreamer who could not forgive the world for not fulfilling his expectations, and who thirsted for adventure and probably above all for independence and freedom of movement, was impatient to depression aggravated by his unhappy childhood experience led to rebellion against the pressures of environment to a passive resistance, and to a quiet aggression. . . . It is often suggested that Konrad's poor health prompted the decision to send him to sea. 27

กล่าวคือ คอนราดในวัยเด็กนั้นเป็นนักฝันที่คิดคำนึงถึงแต่ตนเอง และมีสุขภาพที่ค่อนข้างอ่อนแอ เขาไม่ให้อภัยต่อโลกที่ไม่เคยทำให้เขาสมปรารถนา และกระหายต่อการออกเดินทางผจญภัยอย่างอิสระ และไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ ในการใช้ชีวิตในโลกกว้างใหญ่ และเต็มไปด้วยสีสัน บางทีวัยเด็กที่เต็มไปด้วยความกดดัน เนื่องจากประสบการณ์ในวัยเด็กที่ไม่มีความสุขทำให้เขาปฏิบัติตนเองเพื่อต่อต้านความกดดันของสภาพแวดล้อม นำไปสู่การอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่ขวางกั้น และนำไปสู่การก้าวร้าวอย่างเสียบบ้าง

นอกจากนั้นสุขภาพที่ไม่ดีในวัยเด็กของเขาก็เป็นสาเหตุอีกประการที่ทำให้เขาเดินทางออกสู่ทะเล ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวนำไปสู่การสร้างนวนิยายที่มีแก่นเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหาความอิสระ โดยการเดินทางออกสู่ทะเลกว้าง โดยไร้ข้อผูกพันใด ๆ ทางสังคมในนวนิยายช่วงสุดท้ายอย่าง The Shadow Line, Chance, The Rescue และ The Rover จุดมุ่งหมายของกัปตันใน The Shadow Line คือ การกลับขึ้นฝั่งที่เขาเลือกเพื่อพักผ่อนจนกระทั่งมีลูกเรือจำนวนใหม่มาถึงแล้วก็จะออกเดินทางอีกครั้งในวันต่อไป

I am going on board directly; I said, 'I shall pick up one of my anchors and leave into half-

26 Konrad มาจากชื่อจริงของคอนราดเอง คือ Josef Konrad Teodor Korzeniowski.

27 Zdzislaw Najder. Joseph Conrad: A Chronicle. (Cambridge: Cambridge University Press, 1983) p.37.

cable on the other as soon as my new crew comes on board, and I shall be off at daylight tomorrow.' 28

ในขณะที่เดียวกันจุดมุ่งหมายของจอร์จในนวนิยายเรื่อง The Arrow of Gold แอนโทนีใน Chance ลินการ์ดใน The Rescue และเปย์โรลใน The Rover ต่างก็เหมือนกันคือ มุ่งเดินทางไปในทะเลกว้างโดยไม่ต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ใด ๆ ทางสังคม และไม่ต้องยึดติดกับแผ่นดินใดๆเลย

นอกจากนั้นการเดินทางทางทะเลยังเป็นแรงบันดาลใจในการเขียนงานวรรณกรรมที่เสนอภาพของการเดินทางท่องเที่ยวไปในทะเลอย่างอิสระสำหรับคอนราดอีกด้วย ดังที่เขา เขียนไว้ใน Author's Note ของนวนิยายเรื่อง Lord Jim ว่าในครั้งแรกนั้น คอนราดคิดเพียงแค่ว่าจะเขียนเรื่องสั้นเกี่ยวกับการเดินทางแสวงบุญทางเรือเท่านั้น ทว่าในภายหลัง เขาได้พบว่า การเดินทางทางเรือ นั้น เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการเขียนเรื่องเกี่ยวกับความอิสระ และการเดินทางท่องเที่ยวไปในทะเล' My first thought was of a short story, concerned only with pilgrim ship episode; nothing more. And it was a legitimate conception. (It was only that he) perceived that the pilgrim ship episode was a good starting point for a free and wandering tale. 29

เห็นได้ว่าประสบการณ์ในการเป็นนักเดินเรือของคอนราด ไม่เพียงแต่เป็นแรงผลักดันในการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับทะเลเท่านั้น ความรู้สึกต่าง ๆ ที่ได้รับขณะเดินทางไม่ว่าจะเป็นความเหงา ความโดดเดี่ยว ความแปลกแยกกับสังคม และความสุขที่ได้เป็นอิสระจากสังคมก็เป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างตัวละครในนวนิยายที่เกี่ยวกับการเดินทางทางทะเลของเขาด้วย

1.3 ตัวละครนักปฏิบัติ

แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเมืองที่ปรากฏในนวนิยายของคอนราด มัก

28 Joseph Conrad. The Shadow line. (Middlesex : Penguin Books, 1987) pp.144-145.

29 _____ . Lord Jim. (Middlesex : Penguin Books, 1986)p.8.

เสนอให้เห็นว่า เขาไม่พอใจกับการปกครองในระบบเบ็ดเตล็ด และการแผ่ขยายอำนาจแบบจักรวรรดินิยม ทั้งที่เกิดในอเมริกาใต้ อย่าง Nostromo หรือในยุโรปอย่าง The Secret Agent และ Under Western Eyes ตัวละครนักปฏิวัติของคอนราดมักเริ่มต้นทำงาน และวางแผนด้วยจิตใจที่เต็มไปด้วยความหวังว่า เมื่องานสำเร็จ พวกเขาและประชาชนในประเทศจะได้หลุดพ้นจากการปกครองที่เต็มไปด้วยการเอารัดเอาเปรียบ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพราะสภาพสังคมจะเปลี่ยนไปมีความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น แต่ทว่าพวกเขาทั้งนอสโตรโม เวอร์ลอค และฮาลติน กลับต้องประสบกับความสูญเสีย พ่ายแพ้ และหายนะในบั้นปลายชีวิต โดยทิ้งให้ครอบครัวที่อยู่ข้างหลังพบกับความทุกข์ทั้งกายและใจ เนื่องจากต้องสูญเสียหัวหน้าครอบครัว และกลายเป็นครอบครัวที่แตกแยก เช่น ครอบครัวของเวอร์ลอค ที่ภรรยาของเขา ทั้งผิดหวังและเสียใจเมื่อพบว่าสามีวางแผนต่อต้านรัฐบาลโดยใช้น้องชายปัญญาอ่อนของเธอเป็นผู้ดำเนินการ จนกลายเป็นเหยื่อของผลจากการต่อสู้ทางการเมืองไป ครอบครัวที่เคยมีความสุขตามความคิดของเธอจึงแตกสลายไป เพราะเธอไม่สามารถจะทนรับความจริงที่เกิดขึ้นได้ว่าสามีเป็นผู้มีส่วนในการฆ่าน้องชายของเธอ ผู้ที่เป็นหลักและเป็นความหวังของครอบครัวกลับกลายเป็นคนทำลายครอบครัวเสียเอง

นอกจากนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับฮาลตินใน Under Western Eyes ก็ทำให้ครอบครัวของเขาประสบกับความสูญเสียเช่นเดียวกับที่นางเวอร์ลอครู้สึก คือ ทั้งแม่และน้องสาวของฮาลติน ตั้งความหวังไว้กับตัวฮาลตินว่า ในอนาคตเขาจะได้เป็นผู้นำ เป็นหลักของครอบครัว เมื่อเขาตายไป พวกเธอก็รู้สึกว่าชีวิตขาดความมั่นคง ขาดที่พึ่ง และขาดความหวังในการดำเนินชีวิตไป ทว่าพวกเธอไม่ได้ผิดหวังในตัวฮาลติน ดังที่นางเวอร์ลอคผิดหวังในตัวสามี พวกเธอกลับลุกขึ้นต่อสู้ตามอุดมการณ์ของตนเองและฮาลติน ในขณะที่ราชมอพลกลับเป็นเหยื่อของการต่อสู้ทางการเมืองเสียเอง เพราะเขาพยายามจะค้นหาความสมดุลระหว่างความรักภักดีที่มีต่อตัวบุคคล คือ ต่อเพื่อน ต่อตนเอง ต่อสถาบันทางการเมือง ต่อมนุษยชาติ และข้อตำหนิที่เขากระทำผิดในการทรยศต่อเพื่อน และต่ออุดมการณ์ของตนเองที่ต้องการจะปฏิวัติการปกครองแบบเบ็ดเตล็ดในการบอกที่ซ่อนของฮาลตินต่อรัฐบาลนั้น   นำเขาเดินทางไปพบกับครอบครัวของฮาลติน และได้ตระหนักว่าความสำคัญในการดำเนินชีวิตคือการซื้อสัตย์ต่อตนเอง ต่อเพื่อนมนุษย์ และการต่อสู้ทางการเมืองนั่นเองที่ทำให้ชีวิตของคนทั้งที่เป็นนักปฏิวัติ และครอบครัวของเขาต้องประสบกับความทุกข์และความสูญเสีย

แรงผลักดันที่ทำให้คอนราตมุ่งเสนอแนวความคิดดังกล่าวคือ สิ่งที่เขาได้ประสบมาในวัยเด็ก ซึ่งเป็นช่วงชีวิตที่เต็มไปด้วยความเศร้าหมอง เนื่องจากเขาได้ตระหนักถึงความพ่ายแพ้ของพ่อที่เป็นนักปฏิวัติและต้องการจะเปลี่ยนแปลงการปกครองของรัสเซีย

คอนราตเติบโตขึ้นมาในครอบครัวที่ถูกเนรเทศจากบ้านเกิดของตนเอง ต้องเป็นบุคคลที่แปลกแยกกับสังคม เพราะไม่สามารถจะอยู่ในบ้านเกิดของตนเองได้ ในขณะที่เดียวกันทั้งพ่อและแม่ก็มีสุขภาพอ่อนแอ และต้องเสียชีวิตตั้งแต่เขาอายุได้เพียง 12 ปี ชีวิตในวัยเด็กของเขาจึงคุ้นเคยกับภาพของความเจ็บป่วย ความเจ็บเหงา ความพ่ายแพ้ผิดหวัง และความตายอันมีสาเหตุเนื่องมาจากความพยายามในการต่อสู้ทางการเมือง แต่ในขณะที่คอนราตมุ่งเสนอแนวความคิดที่ว่าความพยายามต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง นำมาซึ่งความหายนะชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัว เขาก็ได้เสนอแนวความคิดต่อต้านการปกครองระบบเผด็จการด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการปกครองของรัสเซีย เนื่องจากรัสเซียเข้าไปปกครองไปแลนด์บ้านเกิดของเขา และรัสเซียก็เป็นประเทศที่ทำให้ชีวิตในวัยเด็กของเขาเต็มไปด้วยความทุกข์เช่นนั้น คอนราตแสดงความไม่พอใจในการปกครองแบบจักรวรรดินิยมไว้อย่างเด่นชัดในนวนิยายการเมืองทั้ง 3 เรื่องที่กล่าวมาแล้ว และยังเสนอความคิดดังกล่าวไว้อีกในเรื่อง The Arrow of Gold และ The Rescue เช่น บทสนทนาระหว่างฮาสซิม กับลินการ์ด

Your country is very powerful- we know; began again Hassim often a pause, '— is it strongtr than the country of the Dutch who steal over land?' . . . 'They are stronger than we are and they want tribute from us...'³⁰

ซึ่งเป็นการตำหนิต่อประเทศเนเธอร์แลนด์ที่ทำตัวเป็นเผด็จการเข้ายึดครองดินแดนแถบมาเลเชียซึ่งเป็นดินแดนของฮาสซิม เนื่องจากพวกเขาถือว่ามีอำนาจเข้มแข็งกว่า และต้องการจะได้รับการยอมรับ และยกย่องจากผู้ที่เขาคิดว่าอ่อนแอกว่า คอนราตเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นกับจิตใจ

³⁰ Joseph Conrad. The Rescue. (Middlesex : Penguin Book.) p.71.

ของคนในสังคมที่ถูกระบบจักรวรรดินิยมเข้ารุกราน โดยใช้ภาพของตัวละคร 'คนขาว' เป็นตัวแทนของประเทศมหาอำนาจที่เข้าไปรุกราน และใช้ภาพของละครท้องถิ่นแถบตะวันออก หรือประเทศที่มีพลังทางอาวุธหรืออ่อนด้อยทางการต่อสู้ว่า เป็นตัวแทนของประเทศที่ปกครองโดยประเทศมหาอำนาจ

ในนวนิยายหลายเรื่องที่ไม่ได้เน้นแก่นเรื่องทางการเมือง เช่น The Arrow of Gold, Victory, The Rescue เสนอแนวความคิดว่า 'คนขาว' นำมาซึ่งความเลวร้าย เพราะพวกเขาพยายามจะเปลี่ยนให้สังคมของชนพื้นเมืองเปลี่ยนจากเดิมไปเป็นการปกครองแบบเผด็จการโดยพวกเขาเป็นผู้ปกครอง และผลของระบบจักรวรรดินิยมที่กระทบต่อสังคมก็คือ การสร้างความกดดันทางสังคม อารยธรรมและมนุษยธรรม เนื่องจากสายใยที่เชื่อมโยงสังคมเดิมของชนชาวพื้นเมืองนั้นถูกตัดขาดลง เคิร์สท, วิลเลม และอัลมาเยอร์ต่างก็เป็นตัวแทนของระบบจักรวรรดินิยม ในขณะที่ ลอร์ดจิม และ ลินการ์ดเป็นตัวแทนของคนที่ยพยายามจะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างคนที่อยู่ในประเทศที่ถูกยึดครอง โดยประเทศมหาอำนาจมีความขมขื่นมากเพียงใด อย่างนอสโตรโม, เวอร์ลอค, ฮาลดิน, นาตาเลีย, ราชมอฟ และฮาสซิม

นอกจากนั้น สภาพสังคมที่ปรากฏในงานเขียนที่เน้นแก่นเรื่องทางการเมืองต่างก็สะท้อนภาพของสังคมที่เต็มไปด้วยการใช้กำลัง ความรุนแรง และการฆาตกรรม เช่น การที่ เวอร์ลอควางแผนระเบิดสวนสาธารณะโดยใช้น้องชายปัญญาอ่อนของภรรยาเป็นผู้วางระเบิดแทนตัวเขาเพื่อความปลอดภัยของตนเอง และการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอดของราชมอฟ ที่ยอมทรยศต่อเพื่อนร่วมอุดมการณ์ และต่ออุดมคติของตนเอง ภาพดังกล่าวเป็นภาพของสังคมที่คอนราดมองเห็นจากสังคมจริงที่เขาใช้ชีวิตอยู่ และเป็นภาพที่สะท้อนทัศนคติเกี่ยวกับสังคมมนุษย์ของคอนราดเอง ดังที่คอนราดได้บรรยายไว้ในจดหมายถึง Cunningham Graham แสดงความเห็นที่ มนุษย์ก็คือสัตว์ที่เต็มไปด้วยความผูกพยาบาทและมุ่งร้าย และการฆาตกรรมก็เป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้จัดการกับชีวิตของมนุษย์เอง สังคมมีพื้นฐานอยู่กับการฆาตกรรม แม้ว่าบางครั้งมันจะไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนให้เห็นเป็นรูปธรรมก็ตาม มนุษย์ถือว่าการทำทุกสิ่งเพื่อความอยู่รอดของตนเองสามารถจะทำให้เขารักษาสิ่งที่เขารักและรังเกียจไว้ได้ และทุกอย่างที่เขาต้องการที่จะมาอยู่ร่วมกัน ซึ่งมันทำให้

คอนราดเสียใจต่อคนที่ต่อสู้เพื่อล้มล้างกฎหมาย และการปกครองที่เขาไม่พอใจ ซึ่งคิดว่า 'อันหวังที่จะทำให้สังคมในรูปแบบนั้นสิ้นสุดลง' เพราะมันสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

Man is a malicious animal. His malice has to be organized criminal is an essential condition of organize life. Society is basically criminal. Otherwise it would not exist. Egoism saves everything- absolutely everything, all that we adore and all that we love. And everything hold together. That is precisely why I regret extreme anarchists. 'I wish for general extermination' excellent. It is fair as well as obvious.³¹

การเทียบชีวิตประวัติกับตัวละครเอกแต่ละตัวยังสามารถทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียน คือ คอนราดกับตัวละครได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า นวนิยายของเขาคือนิยายเชิงอัตชีวประวัติและตัวละครก็คือส่วนหนึ่งของตัวเขาเอง

เจมส์ เวตต์

ตัวละครเวตต์ในนวนิยายเรื่อง The Nigger of the 'Narcissus' เป็นตัวละครที่คอนราดได้รับแรงบันดาลใจในการเขียนจากนิกรที่เขาเคยพบในวัยหนุ่มขณะเดินทางไปกับเรือนาซิสซัส (Narcissus) จากท่าเรือบอมเบย์ (Bombay) ประเทศอินเดียไปยังเมืองดันเคิร์ค (Dunkirk) ประเทศอังกฤษ นิกรคนนั้นมีชื่อว่าโจเซฟ บารอน (Joseph Barron)³²

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยายเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริงบนเรือนาซิสซัส ดังที่เจียน วัตต์ (Ian Watt) บรรยายว่า

³¹ Zdzistaw Najder, Joseph Conrad : A Chronicle. (Cambridge : Cambridge University Press, 1983.) p.251.

³² Norman Page, A Conrad Companion (London : The Macmillan Press LTD., 1986) p. 78.

In general, the action of The Nigger of the 'Narcisus' mainly followed the facts of the historical voyage or deviated from them only in transferring or heightening events associated with other ships that Conrad had sailed on. This is a similar reliance on remembered experience as regards the character.³³

นอกจากนั้นโจเซฟ บารอนยังเสียชีวิตบนเรือ ขณะกำลังเดินทางเหมือนกับเจมส์ เวตต์ อีกด้วย ดังที่คอนราดบันทึกไว้ในจดหมายถึงเอดเวิร์ด การ์เน็ตต์ (Edward Garnett) ว่า 'Nigger die on the 7th at 6 p.m; but the ship is not home yet. Expected to arrived tonight and be paid off tomorrow. And the end! I can't eat - I dream-nightmares and scare my wife, I wish it over;' ³⁴

ซึ่งการตายของโจเซฟ บารอนสร้างความกดดันให้แก่ตัวคอนราดเองอย่างมาก และอาการที่เขาไม่สามารถจะกิน หรือนอนได้อันเนื่องมาจากการตายของบารอนของคอนราด ก็ปรากฏขึ้นกับตัวละครชาเลย์ (Charey) เพื่อนนักเดินเรือของเวตต์ ขณะที่ย้อนกลับไปคิดถึงการตายของเวตต์บนเรือว่าเขาไม่สามารถแม้แต่จะดื่มอะไรได้ ' When I [Charey] thing of Jimmy ... Poor Jim! When I thing of him, I have no heart for drink .'³⁵

คอนราดนำชีวิตของบารอนมาเขียนเป็นนวนิยายโดยใช้วิธีการย้อนกลับไประลึกถึงภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ และบรรยายมันออกมาผสมผสานกับประสบการณ์ในชีวิตจริง และอารมณ์ความรู้สึกของตนเองดังนี้ Najder บรรยายว่า This book is his own: no one else could write it. It is not

---

33 Ibid. p.88

34 Ibid. p.76

35 Joseph Conrad. The Nigger of The 'Narsisus'. (Middlesex : Penguin Books, 1982)

only product of the mind; it is the author's own flesh. He is depending on the power of his imagination to make visible and tangible this period in his part. 36

สิ่งที่เจมส์ เวตต์เหมือนกับตัวคอนราดเอง นอกจากจะเป็นประสบการณ์การเดินทางบนเรือนาซีซัสแล้ว พวกเขายังมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการเป็นนักเดินเรือที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เจมส์ เวตต์ตัดสินใจเดินทางออกสู่ทะเลไปกับเรือของชาวอังกฤษเพราะคิดว่ามันจะทำให้เขามีชีวิตที่ดีขึ้น มีอิสระ มีความหวัง และได้หลุดพ้นจากสภาพแวดล้อมเดิมที่เคยอยู่ซึ่งตรงกับความต้องการของคอนราดเอง

What he wanted about all, whatever the cost, was to escape from a certain atmosphere, a certain stifling sensation: to reach what at this time vaguely represented to him salvation, liberation, hope, life itself—the sea. 37

สิ่งที่คอนราดต้องการเหนือสิ่งอื่นใด คือ การได้นี้ไปจากสภาพแวดล้อมที่เคยอยู่ และความกดดันต่าง ๆ ที่ได้รับ ไปสู่การใช้ชีวิตนักเดินทางอย่างอิสระเสรี หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมานที่เคยได้รับและมีความหวัง

นอกจากนั้น ความรู้สึกของเจมส์ เวตต์ที่ทุกข์ทรมานกับความโดดเดี่ยวที่เกิดจากความแปลกแยกของตนเองกับสังคมบนเรือ อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านสีผิว เชื้อชาติ และการไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้นั้น ยังสามารถเทียบได้กับความรู้สึกโดดเดี่ยวของคอนราดเองขณะต้องเดินทางไปกับเรือของชาวต่างชาติ และความแปลกแยกที่เกิดจากการต้องเข้าไปอยู่ร่วมกับสังคมที่ตนไม่คุ้นเคย ดังที่ได้กล่าวแล้วในเรื่องแรงผลักดันของการสร้างตัวละครที่แปลกแยกกับสังคม

36 Zdzistaw Najder. Joseph Conrad : A Chronicle. (Cambridge : Cambridge University Press, 1983.) p.226.

37 Ibid. p.55.

และความท้อแท้ สิ้นหวัง อันเกิดจากการคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า และไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ยังสามารถเทียบได้กับ ความรู้สึกของคอนราดเอง ขณะที่เขาเริ่มต้นเขียนนวนิยายเรื่องแรกๆ ซึ่งเขาเขียนไว้ในจดหมายถึงเอ็ดเวิร์ด แลนเซอร์ลอต แซนเดอร์สัน (Edward Lancelot Sandeson) ว่า

If I do not talk to you much about my work, it only means that I am working- with difficulty, as ever. The more I go, the less confidence in myself I feel. There are days when I am positively incapable to invent anything that could be put it into a sentence. Gone are, alas! those fine days of Almayer's Folly when I wrote with the serene audacity of an unsophisticated fool. I am getting more certain! I am more sophisticated from day to day. And more uncertain! I am more conscious of my unworthiness and also of my desire of perfection which from the condition of the case, - is so unattainable.³⁸

ความรู้สึกของคอนราดในขณะนั้น คือ ความรู้สึกที่เป็นทุกข์ต่อการหมดความมั่นใจในการทำงานของตนเอง เนื่องจากยิ่งเขียนนวนิยายมากเท่าใด ก็ยิ่งมีความมั่นใจในการเขียนน้อยลงมากเท่านั้น เนื่องจากไม่สามารถจะผูกประโยคแต่ละประโยคเข้าด้วยกันตามที่ตนเองต้องการได้ และยิ่งวันเวลาตี ๆ ที่เขาเขียนนวนิยายเรื่อง Almayer's Folly ผ่านไปนานเท่าใด เขาก็ยิ่งตระหนักถึงความไร้คุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้นเท่านั้น เนื่องจากเขาไม่สามารถทำให้ความปรารถนาของเขาในการเขียนงานนั้นบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้

แม้เป้าหมายของเวตต์จะอยู่ที่การได้เป็นนักเดินเรือ และเป้าหมายของคอนราดจะอยู่ที่การเป็นนักเขียน แต่ทั้งคู่ก็มีจุดประสงค์หลักเหมือนกันคือต้องการประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งเมื่อไม่สามารถ ก็ทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกเหมือนกันดังกล่าว ตัวละครเจมส์ เวตต์จึงนับได้ว่าเป็นตัวละครที่ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกในวัยหนุ่มของคอนราดเอง

---

³⁸ Ibid. p.226.

มารีโลว

นวนิยายเรื่อง Heart of Darkness เป็นนวนิยายที่เสนอภาพการเดินทางผจญภัยของคอนราดในวัยหนุ่มขณะเดินทางไปกับเรือของชาวอังกฤษเข้าไปยังลุ่มแม่น้ำคองโกในอาฟริกา และตัวละครมารีโลวก็คือ ตัวแทนของเขาเอง เนื่องจากประสบการณ์ของมารีโลวที่เดินทางไปหาเคิร์สท์ เพื่อทำการติดต่อค้าขายงาช้าง และการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเคิร์สท์ ผ่านลูกเรืออื่น ๆ นั้นเป็นการรับรู้เรื่องราวที่ทำให้เขามองเห็นว่า แต่ละคนต่างมีภาพของเคิร์สท์ต่างกัน เนื่องจากการกระทำของเคิร์สท์ที่มีต่อแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกัน และคนส่วนใหญ่มักจะพูดถึงกันในทางที่ไม่ดีนัก นั้น ตรงกับประสบการณ์ของคอนราดเองซึ่งเดินทางไปเพื่อพบกับโกเซ (Gosse) เพื่อติดต่อทำการค้างาช้าง ซึ่งหน้าที่ของคอนราดก็คือการจัดเก็บหีบห่องาช้างเหล่านั้น ในขณะที่เดียวกันเขาก็ได้พบว่า ชีวิตของคนในสังคมนั้นมักพูดถึงกันและกันในทางที่ไม่ดีนัก 39

นอกจากนั้น ภาพของสถานที่ในเรื่องยังมีลักษณะเหมือนกับภาพของทิวทัศน์ที่คอนราดได้พบจริงๆ ขณะเดินทาง ซึ่งภาพดังกล่าวเป็นภาพของทุ่งหญ้าแห้งแล้ง สลับกับภูเขาสูง ต่ำและที่ราบที่เป็นหวลลึก ดังที่คอนราดบรรยายไว้ในนวนิยายว่า '... a stamped-in network of path spreading over the empty land, through long grass, through burnt grass, through thickets down and up hilly ravines, up and down stony hills ablaze with heat.' 40

และที่เขายบรรยายไว้ในบทบันทึกคองโกว่า '...General tone of landscape gray yellowish (dry grass) with reddish patches (soil) and clumps of dark green vegetation scatters sparsely about. Mostly in step gorges between the high mountain or in ravines culting the plain.' 41

39 Joseph Conrad. The Tales of Hearsay. (London : J.M. Dent & Sons LTD.,1925)p.162.

40 ————. The Heart of Darkness. (Middlesex : Penguin Books,1983) p. 70.

41 ————. The Tales of Hearsay. (London : J.M. Dent & Sons LTD.,1925) pp. 163 -

คอนราดเน้นด้วยว่า 'I just a mere animal.'⁴² ซึ่งหมายถึง 'ฉันเป็นเพียงแคสัตว์ตัวหนึ่ง' เมื่อได้เดินทางไปยังแอฟริกา เนื่องจากได้พบกับภาพของความป่าเถื่อนและโหดร้ายของคน และได้ตระหนักถึงธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ว่าต่างก็มีทั้งด้านดีและด้านเลวอยู่ในตัว

ภาพการฆ่าฟัน และภาพของความป่าเถื่อนที่คอนราดบรรยายไว้ใน The Congo Diary ว่า หัวหน้าได้นำร่างของเด็กหนุ่มที่มีบาดแผลจากกระสุนปืน 13 แห่งบนศีรษะ หัวกระสุนเข้าเนื้อลึก ประมาณ 1 นิ้วเหนือดวงตาข้างขวา และออกมาทางโคนผม และยังมีที่กลางดั้งจมูก

Chief came with a youth about 13 suffering from gun shot wound in the head. Bullet entered about an inch about the right eye brow, and came out a little inside the roots of the hair, fairly in the middle of the brow in a line with the bridge of the nose.⁴³

ภาพดังกล่าวสามารถเทียบได้ภาพการต่อสู้ของป่าเถื่อนเพื่อแย่งชิงช้างระหว่างคริสทกับชาวพื้นเมือง และในที่สุดคริสทก็เสียชีวิตจากการต่อสู้

คอนราดนำประสบการณ์ขณะเดินทางไปทำการค้าที่ลุ่มแม่น้ำคองโก เมื่อวัยหนุ่มมาถ่ายทอดเป็นนวนิยายโดยใช้ตัวละครมาโลว์เป็นตัวแทนของเขาเอง

ลอร์ดจิม

ตัวละครลอร์ดจิม สร้างขึ้นจากพื้นฐานของบุคคลจริงชื่อ เอ พี วิลเลียมส์ (A.P.Williams) ที่คอนราดได้รู้จักขณะเดินทางไปกับเรือ Jeddah โดยใช้รูปลักษณะภายนอกกล่าวคือ ทั้งลอร์ดจิม และ เอ พี วิลเลียมส์ แต่ลักษณะนิสัยของลอร์ดจิมไม่ได้เป็นลักษณะนิสัยของวิลเลียมส์แต่กลับเป็น

⁴² Neville H. Newhouse. Joseph Conrad. (New York : ACRO Publishing Company LTD.,1969) p.14.

⁴³ Joseph Conrad. The Tales of Hearsay (London : J.M.Dent & onsLTD.,1925)p.141.

ลักษณะของตัวคอนราดเอง⁴⁴

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนวนิยายอยู่ในระหว่างปี 1882-1883 และจิมมีอายุได้ประมาณ 24 ปี ซึ่งหมายความว่าเขาเกิดในปี 1860 โดยประมาณ ซึ่งเป็นปีที่ใกล้เคียงกับปีเกิดของคอนราดเอง นอกจากนั้นเหตุผลในการออกเดินทางของจิมยังเหมือนคอนราดกล่าวคือ เพื่อแสวงหาชีวิตที่อิสระในการออกผจญภัยทางทะเล และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม⁴⁵

นอกจากนั้นการที่จิมรู้สึกสำนึกผิดที่กระโดดหนีจากเรือพัฒนา ขณะเรือกำลังประสบกับภัยอันตราย สามารถเทียบได้กับความสำนึกผิดที่เขาเดินทางออกจากบ้านเกิด และเปลี่ยนสัญชาติเป็นอังกฤษ โดยไม่ได้สานต่ออุดมคติของบิดาที่ต้องการจะช่วยเหลือชาติด้วยการปฏิวัติ การหนีจากเรือพัฒนา จึงเทียบได้กับการออกจากประเทศไปแลนด์ของตัวคอนราดเอง⁴⁶ ดังที่ Madame Marie Dombrowska เขียนไว้ว่า สำหรับคอนราด เขาตระหนักถึงการละทิ้งความรับผิดชอบที่มีต่อไปแลนด์แผ่นดินแม่เสมอ ที่เขาออกจากประเทศขณะที่ประเทศกำลังประสบกับปัญหาทางการเมืองชั้นวิกฤตและความรู้สึกผิดดังกล่าวก็ปรากฏในตัวลอร์ด จิม เมื่อเขาละทิ้งความรับผิดชอบที่มีต่อเรือพัฒนาขณะที่เรือกำลังเผชิญกับพายุและกำลังจะอัปปางลง

The feeling of responsibility is the rigorous principle that his heroes, and Conrad himself, obey ... The feeling of responsibility become the very atmosphere of his life; it — breath pervaded his whole work. Even unconsciously Conrad — the imprint of its sovereign force upon all his creation.

... Something in his life posed a lasting contradiction to his instinct of fidelity and loyalty:

⁴⁴ Norman Page. A Conrad Companion (London : The Macmillan Press LTD.,1986)

p.88.

⁴⁵ Ibid.p.91.

⁴⁶ Ibid. p.72.

he had abandoned his father land at the time of its greatest misfortunes.

...Just like Lord Jim, Conrad could not bring an end the dramatic episode of his youth.

Nothing can end a conflict on such a plane. Poland seemed to Conrad a responsibility denied, a duty repudiated. 47

ความรู้สึกดังกล่าวปรากฏอยู่ในนวนิยายผ่านตัวละครลอร์ดจิมขณะที่เขายอมรับกับมารีโลว่าเขาหนีจากเรือพัฒนานั้น เขามีท่าทางเศร้า และเจ็บปวด และเก็บตัวอยู่เงียบๆตามลำพัง โดยไม่พูดกับใครเป็นเวลาหลายวัน เพื่อใคร่ครวญถึงสิ่งที่ตนได้กระทำมา เหมือนนักโทษที่ถูกขังไว้ตามลำพังในห้องขัง หรือ เหมือนนักเดินทางไกลที่หลงทางในป่าลึก

...He (Jim) answerd truthfully by a curt ' Yes ,I did', and fair of face ,big of frame with young, gloomy eyes,....

His mouth was tastelessly dry,as through he had been eating dust,then salt and bitter as after a drink of sea-water. .... For day for many days, he had spoken to no one, but had held silent incoherent,and endless converse with himself,like a prisoner alone in his cell or like a wayfarer lost in a wilderness.48

จอร์จ

คอนราดเขียนนวนิยายเรื่อง The Arrow of Gold โดยใช้ประสบการณ์ในวัยหนุ่มของตนเองขณะอยู่ที่เมืองมาร์เซย์ ประเทศฝรั่งเศส เรื่องใช้ฉากเป็นเมืองมาร์เซย์เช่นเดียวกัน

47 Gerard Jean-Aubry, The Sea Dreamer : A Definitive Biography of Joseph Conrad. (New York : Doubleday & Company,Inc.,1957) p.240.

48 Joseph conrad. Lord Jim. (Middlesex : Penguin Books,1987) pp.66-67.

ตัวละครจอร์จ และคอนราดมีการดำเนินชีวิตที่เหมือนกันคือ ต่างได้เข้าร่วมกับขบวนการคาร์ลิสต์ (Carlist) ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านระบอบการเมืองของฝรั่งเศสในขณะนั้น และในขณะเดียวกัน คอนราดก็ได้พบกับหญิงสาวชื่อริต้า เดอ ลาสโตลา (Rita de Lastola) ซึ่งร่วมอยู่ในขบวนการคาร์ลิสต์ และเป็นคนรักของดอน คาลอส (Don Carlos) เพื่อนร่วมขบวนการของคอนราด

Gerard Jean Aubry บรรยายไว้ว่า

In any case, Rita and Conrad were just about the same age. They were in similar situation, having no real roots in society. Conrad's devotion to an enterprise in which his political convictions were not engaged in anyway and whose risks he had accepted at first solely out could not fail to touch the young woman. She fought against her feeling for several months. From her experience of life, she had acquired a more mature attitude to people and things than this young Pole.⁴⁹

ความสัมพันธ์ระหว่างคอนราดกับริต้าเกิดขึ้นเนื่องจากทั้งคู่ต่างก็เป็นคนที่ไม่มีความสามารถอย่างแน่นอนเหมือนกัน แต่ความรักไม่มีพลังเพราะเขาอุทิศชีวิตให้กับการเดินทางและไม่ยุ่งเกี่ยวกับเธออีก ซึ่งคล้ายกับเหตุการณ์ในนวนิยายที่จอร์จได้พบและรักกับคอนนา ริต้า ทว่าในที่สุดจอร์จก็ต้องผิดหวังเมื่อริต้าไม่สามารถตัดสินใจเลือกระหว่างเขากับคนรักเก่าของเธอได้

นอกจากนั้นขณะที่คอนราดใช้ชีวิตอยู่ที่มาร์แซย์ เขาก็ได้รู้จักกับ Don Carlos de Bordeny de Austria-Este และร่วมดำเนินการทางการเมืองโดยค้าปืนส่งไปยังสเปนร่วมกัน 50 ซึ่งตรงกับชีวิตของจอร์จที่ร่วมเป็นคนค้าปืนส่งไปยังสเปน เพื่อกิจการทางการเมือง และการฆ่าตัวตายของจอร์จ อันเนื่องมาจากข้อผิดพลาดในการค้าปืนเถื่อน ซึ่งทำให้ขบวนการมีปัญหาเรื่องการเงินและต้องผิดหวัง

49 Gerard Jean-Aubry. The Sea Dreamer : A Definitive Biography of Joseph Conrad. (New York : Doublyday & Company Inc., 1957) p.73.

50 Zdzistaw Najder. Joseph Conrad: A Chronicle. (Cambridge : Cambridge University Press, 1983) p.47.

ในความรัก ก็ตรงกับความพยายามฆ่าตัวตายของคอนราดเองโดยใช้ปืนยิงหน้าอกตนเองเมื่อเขามีปัญหาเรื่องการเงิน และไม่สามารถจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ขณะที่เขาอยู่ที่มาร์เซย์ ประเทศฝรั่งเศส 51

ราซูมอฟ

ลักษณะของราซูมอฟที่เหมือนกับคอนราด คือ ความสำนึกผิดจากการที่เขาตัดสินใจเอาตัวรอดด้วยการบอกที่ซ่อนของฮาลดินต่อรัฐบาล ทั้ง ๆ ที่รู้ตัวดีว่าเป็นการทรยศต่อเพื่อนและอุดมการณ์ของตนเอง สามารถเทียบได้กับ ความสำนึกผิดของตัวคอนราดเอง เมื่อเขาตัดสินใจเดินทางออกจากโปแลนด์ในขณะที่โปแลนด์กำลังประสบปัญหาทางการเมือง เขาตระหนักตลอดเวลาว่าเขาทรยศต่อประเทศ และทรยศต่ออุดมคติของพ่อที่พยายามปลูกฝังให้เขาเป็นคนรักชาติ และการตัดสินใจออกเดินทางไปหาครอบครัวของฮาลดิน เพื่อไถ่บาปของตนเองเปรียบเทียบกับ การพยายามต่อสู้ร่วมกับชาวบ้านของลอร์ดจิม หลังจากหนีออกจากเรือพัฒนา และก็คือการออกเดินทางไปในทะเลของคอนราดเองเพื่อค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตนเอง 52

นอกจากนั้นพื้นฐานของสถานภาพทางสังคมของราซูมอฟก็มีลักษณะเดียวกับคอนราดคือ ราซูมอฟเป็นเด็กกำพร้าที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยตามลำพังในเมือง ในขณะที่คอนราดต้องศึกษาเพียงลำพังที่บ้านของเขาเองเนื่องจากพ่อของเขาไม่ต้องการให้คอนราดได้รับการศึกษาจากโรงเรียนของรัสเซียซึ่งปลูกฝังลัทธิเผด็จการให้กับนักเรียน ซึ่งการกระทำดังกล่าวกลับทำให้คอนราดต้องมีชีวิตที่แตกต่างไปจากเด็กทั่วไป และเต็มไปด้วยความแปลกแยก และโดดเดี่ยว

Apollo [Conrad's father] gives a terrible depressing account of his solitary existence with Conrad. After failure of the revolution and death of his wife, his courage gave way to despair. He devote himself to his son, but was not an efficiency teacher; he tried to protect Conrad from pernicious Russian influence, but realized he was strifling the child by cutting him off

51 Ibid,p.51.

52 Norman Page. A Conrad Companion. (London : The Macmillan Press,1976) p.107.

from normal life; ... Apollo taught his son at home, partly he did not want the delicate child to be educate in Russian school. 53

สิ่งที่คอนราดมุ่งเสนอในนวนิยายเรื่องนี้ก็คือ ความรู้สึกของคนที่อยู่ในประเทศรัสเซียซึ่งถูกปกครองด้วยระบอบเผด็จการ ที่ไม่ให้โอกาสประชาชนได้คิดหรือกระทำการต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ คอนราดเขียนถึงครอบครัวของฮาลดิน โดยให้ทั้งแม่และน้องสาวฝากความหวังในการดำเนินชีวิตทั้งหมดไว้ที่ตัวฮาลดิน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นหัวหน้าครอบครัว ดังนั้นอาจเทียบได้ว่าฮาลดินเป็นพ่อของคอนราด ทั้งอุดมการณ์ทางการเมือง และการต่อสู้ทางการเมือง และความสิ้นหวังเมื่อรู้ว่าพ่อตายก็เทียบได้กับความรู้สึกของครอบครัวของฮาลดิน. ดังที่คอนราดบรรยายความรู้สึกของนาตาเลียและแม่ของเธอเมื่อรู้ว่าฮาลดินเสียชีวิตแล้วว่า พวกเธอต้องรู้สึกว่าตนเองเผชิญหน้ากับความจริงที่โหดร้ายและไม่คิดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งเธอกล่าวว่า ' แม้จะมีคนพูดว่าเวลาอาจช่วยรักษาความขมขื่นให้เบาบางลงได้ แต่ฉันก็ไม่เชื่อว่ามันจะมีพลังอำนาจมากขนาดนั้น '

' At first my poor mother went numb, as our peasant say : then she began to think and she will go on now thinking and thinking in that unfortunate strain, you see yourself how cruel that is, ... She faced cruel realities, not morbid imagining of her own making. I could not defend myself from a certain feeling of respect when she added simply ' Time they say can soften every sort of bitterness, but I can not believe that it has any power over remorse. '54

---

53 Jeffrey Meyers. Joseph Conrad: A Biography (New York : Charles Scribner's Sons , 1991) p 23.

54 Joseph Conrad. Under Western Eyes (Middlesex : Penguin Books, 1987) pp.144-145.

แอนโทนี

ลักษณะของตัวละครแอนโทนีมีลักษณะเหมือนกับชีวิตของคนวาดเอง กล่าวคือ คำบรรยายแอนโทนีตามที่มาริลิวเห็นนั้น เขาเป็นบุตรชายของนักกวี และเข้ามาอาศัยในลอนดอนหลังจากได้เดินทางท่องเที่ยวไปยังที่ต่าง ๆ มานาน '... 'the son of the poet, you know. He had just arrived in London from a long voyage and directly his occupations permitted, was coming down to stay with his relatives for a few weeks. 55

และที่ฟลอรา เดอ บอราล บรรยายลักษณะของเข่าว่า

'I imagined to myself Captain Anthony as simple and romantic. It was much more pleasant. Genius is not hereditary but temperament may be. And he was the son of a poet with an admirable gift of individualizing, of etherealizing the common-place; of making touching, delicate, fascinating the most hopeless conventions of the so-called, refined existence. 56

ต่างก็ตรงกับลักษณะของคนวาดที่เป็นคนโรแมนติก เป็นตัวของตัวเอง เป็นคนธรรมดาที่มีความละเอียดอ่อน และมีเสน่ห์ดังที่ Najder บรรยายลักษณะของคนวาดไว้ว่าเป็น 'a man of great heart' และเป็นคนที่เต็มไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ลักษณะนิสัยของเขาที่ปรากฏในงานเขียนเต็มไปด้วยความเรียบง่าย มีความกระตือรือร้น และอ่อนไหวอีกด้วย

He scorned sentimentality and effusiveness; his manner of portraying emotion in his works was full of restraint; skepticism and irony are far more characteristic of his writing than tenderness, enthusiasm or passion. And yet he was a deeply emotional man. 57

55 Joseph Conrad. Chance (London : J.M.Dent & Sons LTD., 1923) p.41.

56 Ibid. p.193.

57 Zdzistaw Najder. Joseph Conrad : A Chronicle (Cambridge : Cambridge

นอกจากนั้นแรงผลักดันในการเดินทางออกสู่ทะเลของแอนโทนี่ยังเหมือนกับคอนราดอีก ด้วย กล่าวคือ ทั้งคู่ต่างตัดสินใจเดินทางออกสู่ทะเลเพื่อหนีปัญหาที่ทำให้เกิดความกดดันในชีวิต เช่น ปัญหาจากครอบครัวที่แตกสลาย ภัยหนุ่มที่ไม่มีความสุขเนื่องจากต้องอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ซึ่งทั้งคู่ต่างหาทางออกด้วยการเดินทางไปในทะเลเพื่อแสวงหาความ อิสระ ความสันโดษ และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เฮิร์สท

เฮิร์สทมีลักษณะเหมือนกับตัวละครอัลมาเยอร์, วิลเลียม และ ลอร์ดจิม คือ เป็นชาวตะวันตก ที่เดินทางออกจากบ้านเกิดของตนเองไปอยู่ยังดินแดนทางตะวันออกแถบมาเลย์ แต่จุดประสงค์ของเฮิร์สทต่างจากตัวละครอื่น ๆ ที่กล่าวมาตรงที่เขามุ่งแสวงหาความสันโดษ และความอิสระ ไม่ใช่มุ่งแสวงหาทรัพย์สินสมบัติและอำนาจ

ตัวละครเฮิร์สทมีชีวิตที่คล้ายคลึงกับชีวิตของคอนราดค่อนข้างมาก กล่าวคือ เขาเป็นชาวสวิส ที่ย้ายไปอาศัยและเติบโตที่ประเทศอังกฤษ เขาได้รับอิทธิพลทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตจากบิดาว่า คนเราจะต้องใช้ชีวิตอย่างอิสระ โดยไม่ขึ้นกับข้อบังคับ หรือกฎเกณฑ์ทางสังคม และการใช้ชีวิตในสังคมนั้นจะทำให้ชีวิตพบกับปัญหาและความยุ่งยาก เฮิร์สทจึงตัดสินใจเดินทางทางทะเล ใช้ชีวิตเป็นนักเดินเรือท่องเที่ยวไปยังดินแดนต่าง ๆ อย่างอิสระถึง 15 ปีเต็ม จนกระทั่งได้ไปที่ดินแดนมาเลย์ และตัดสินใจใช้ชีวิตอย่างสันโดษ ไม่เกี่ยวข้องติดต่อกับสังคมภายนอกบนเกาะแซมบูราน ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถเทียบได้กับชีวิตของคอนราดที่เกิดในประเทศโปแลนด์ และย้ายไปเติบโตในยูเครนของรัสเซีย การได้เห็นปัญหาทางการเมืองประกอบกับการได้รับการได้รับการปลูกฝังจากบิดาว่าชีวิตจะต้องมีความอิสระ และประเทศจะต้องปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้นทำให้คอนราดตัดสินใจหนีปัญหาความกดดันที่เกิดจากการอยู่ในประเทศ ที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ที่เต็มไปด้วยกฎเกณฑ์และข้อบังคับไปใช้ชีวิตนักเดินเรือ เดินทางอย่างอิสระไปยังดินแดนต่าง ๆ เป็นเวลาถึง 20 ปี ก่อนที่จะตัดสินใจอยู่ที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งชีวิตอยู่อย่างสันโดษ โดยติดต่อกับคนเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ดังที่เขาเขียนไว้ว่าฉันแทบไม่ได้ติดต่อกับใครใน

สังคมเลย '... I have little or no contacts at all in society;...' 58 และที่ Najder เขียนบรรยายถึงเขาว่า

คอนราดตอบเขาในทันทีว่า 'การเขียนหนังสือในช่วงเวลาที่สันโดษโดยไม่มีคามยิ่งใหญ่เหมือนเรือในทะเล หรือ การใช้ชีวิตท่ามกลางฝูงชน มีเพียงคนกลุ่มเล็กๆ และเพื่อนไม่กี่คนที่ติดต่อกับฉัน' ซึ่งหมายความว่าในขณะที่เขาเขียนหนังสือนั้นเขาติดต่อกับคนเพียงสามถึงสี่คนเท่านั้น

... Conrad replied immediately. 'Writing in a solitude without as great as that the ship at sea the great living crowd outside is somehow forgotten. ... Only a small group of human beings a few friend, relations remains to the seaman always distinct, indubitable, the only ones who matter and so to the solitary writer.' As he wrote he thinks only of a small knot of men three or four perhaps, the only one who matter. 59

นอกจากนั้น การฆ่าตัวตายของเฮิร์สทเมื่อทราบว่า เขาเข้าใจเลน่าผิด และเป็นต้นเหตุให้เธอตาย การสูญเสียคนรักเนื่องจากขาดความเชื่อใจในความซื่อสัตย์ และความมั่นคงของคนรัก ทำให้เฮิร์สทเกิดความสำนึกผิดและเสียใจในการกระทำของตนเอง จนเกิดความท้อแท้ และหมดอาลัยในการดำเนินชีวิตต่อไป จนกระโดดเข้าไปในกองไฟที่ใต้เศษศพของเลน่าเป็นการฆ่าตัวตายนั่น สามารถเทียบได้กับ การฆ่าตัวตายของคอนราดเองขณะที่เขาสูญเสียความมั่นใจในการดำเนินชีวิตดังที่เขาเขียนไว้ในจดหมายถึงการเนตว่า การสูญเสียเพื่อนเป็นสิ่งที่เลวร้ายในชีวิต ในขณะที่ตัวคอนราดกำลังเต็มไปด้วยความหวัง แต่เพื่อนกลับไร้ความหวังในการทำงาน ซึ่งมันทำให้เขารู้สึกว่า ความตายไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะเขาเองก็เคยชินกับมันดีอยู่แล้ว โดยเฉพาะในขณะที่ชีวิต ซึ่งยึดมั่นกับคำสัญญาและความซื่อสัตย์จงรักภักดีที่มีต่อเพื่อนมาเป็นเวลาถึง 20 ปี กำลังสูญเสียความหวังในการ

58 Ibid. p.214.

59 Ibid. p.217.

ดำเนินชีวิตต่อไป เนื่องจากต้องเสียเพื่อนไป ความผิดพลาดที่เกิดจากความเข้าใจผิด ก็ดูเหมือนจะมากมายเกินกว่าจะมีชีวิตต่อไปได้

My soul is like a stone within me. I am going through the awful experience of loving a friend. Hope come away evening to console me but he has a hopeless task. Death is nothing and I am used to it repacity. But when life robs one of a man to whom one has pinned one's faith for twenty the wrong seems too monstrous to belived down.⁶⁰

ความรู้สึกของคนฉลาดที่สูญเสียเพื่อนถ่ายทอดไว้ในความรู้สึกของเอิร์สท์ที่สูญเสียคนรัก และความรู้สึกว่าความตายจะทำให้หลุดพ้นจากความรู้สึกดังกล่าว จึงเป็นแรงผลักดันให้เอิร์สท์เลือกเอาทางตายเป็นทางออกสุดท้ายในชีวิต ดังที่กัปตันเดวิดสันพูดถึงเขาไว้ว่า เอิร์สท์ได้กลายเป็นเถ้าถ่านไปแล้ว ทั้งเขา และเลน่า ซึ่งเดวิดสันคิดว่าเป็นเพราะเอิร์สท์ไม่สามารถทนมีชีวิตต่อไปได้หลังจากเลน่าได้ตายไปแล้ว ซึ่งไฟจะช่วยชำระล้างทุกสิ่งให้กลับบริสุทธิ์ได้ 'He is ashes, Your Excellence.' Said Davidson. Wheezing a little, 'He and the girl together. I suppose he couldn't stand his thoughts before her dead body - and fire purifies everything.'⁶¹

กัปตันใน The Shadow Line

คอนราดเขียนนวนิยายเรื่อง The Shadow Line ให้มีลักษณะเป็นงานเขียนเชิงอัตชีวประวัติดังที่ Norman Sherry เขียนไว้ใน Conrad's Eastern World ว่า The Shadow Line is autobiography.⁶²

⁶⁰ Ibid p. 218.

⁶¹ Joseph Conrad. Victory. (Middlesex : Penguin Books, 1915) p.384.

⁶² Norman Page. Conrad's Eastern World. (London : The Macmillan Press, 1986)

คอนราดยอมรับว่า เขาเขียนนวนิยายเรื่องนี้โดยมีจุดประสงค์หลักอยู่ที่การนำเสนอความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง ขณะที่เขาก้าวพ้นจากความเป็นหนุ่มไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ดังที่เขาเขียนไว้ใน Author's Note ของนวนิยายว่าประสบการณ์ของตัวละคร เช่น ประสบการณ์ส่วนตัวที่เขาสามารถมองเห็นได้ด้วยหัวใจ และผลของภาพในความทรงจำนั้น ทำให้สิ่งต่าง ๆ ปรากฏชัดเจนขึ้น เนื่องจากรายละเอียดของมันอยู่โดดเด่นจากสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวในชีวิตประจำวัน

...Primarily the aim of this piece of writing was presentation of certain facts which certainly were associated with the change from youth to the more self-conscious and more poignant period of maturer life... it is personal experience seen in perspective with the eyes of the mind. . . .The effect of persgutive in memory is to make things loom large because the essentials hand out isolated from their surrendering of insignificant daily facts. 63

นอกจากนั้นเขายังเขียนจดหมายถึงเพื่อน 2 คน คือ J.B. Pinker ว่า 'the piece of work [The Shadow Line] - which is not a story really but exact autobiography.' และถึง Sidney Colvin ว่า 'The very speech are (I won't say authentic - They are that absolutely) I believe, verbally acculated - And all this happened in March- April, 1887 64

ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการยอมรับด้วยตัวเองว่า เขาเขียนนวนิยายเล่มนี้ขึ้นให้โดยไม่เพียงมีพื้นฐานจากความจริงเท่านั้น แต่ยังเขียนนวนิยายเรื่องนี้ให้มีลักษณะเป็นนวนิยายอัตชีวประวัติ และยังบอกด้วยว่า เหตุการณ์ในเรื่องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเดือนมีนาคมและเมษายนของปี 1887

63 Joseph Conrad. The Shadow Line. (Middlesex : Penguin Books, 1987) p. 11.

64 Norman Sheery. Conrad's Eastern World.(London : Cambridge University Press, 1966) p.211.

คอนราดเขียนนวนิยายโดยให้ตัวผู้เล่าเหตุการณ์ คือ กัปตัน แทนตนเองว่า 'I' บรรยายความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรู้สึกว่าคุณเองกำลังจะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ว่า ขณะที่ตนยังไม่เป็นผู้ใหญ่นั้น ตนไม่มีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง เนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์ในการรับผิดชอบงาน ซึ่งจากการยอมรับของเขาเองว่า นวนิยายเรื่องเป็นงานเขียนเชิงอัตชีวประวัติ ความรู้สึกของกัปตันจึงเป็นความรู้สึกของตัวคอนราดเองที่ระบายผ่านตัวหนังสือ และตัวกัปตันก็คือตัวคอนราดเอง เมื่อเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนวนิยายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของคอนราดแล้วจะพบว่า ทั้งชื่อของเรื่อง คือ เมลิตา (Malita) ซึ่งออกเดินทางจากสิงคโปร์ไปยังกรุงเทพฯ และชื่อของกัปตันเรือคือ เอลลิส (Ellis) ต่างก็เหมือนกันทั้งในนวนิยาย และเรื่องจริง กล่าวคือในนวนิยาย คอนราดบรรยายว่าเรือเมลิตาออกจากท่าเรือไปยังกรุงเทพฯ 'The steamer Melita was leaving for Bangkok that evening about seven. He [Captain Ellis] was represent her captain officially to give me a passage and write for me till 10 o'clock.' 65

ในขณะที่เรื่องจริงที่พบจากบันทึกของกัปตันเอลลิสเองที่เขียนถึงคอนราดขณะเป็นลูกเรือของเขาเพื่อแนะนำตัวคอนราดต่อกองศุลอังกฤษ ซึ่งบันทึกนี้ปรากฏในหน้า Explanatory notes บรรยายว่า 'This is inform you [Conrad] that you are require to proceed to-day in S.S. Melita to Bangkok, and you will report your arrival to the British Consul. ...' 66

ลินการ์ด

ตัวละครลินการ์ดในนวนิยายเรื่อง The Rescue นับเป็นตัวแทนของคอนราดในด้านที่แสดงให้เห็นความผูกพันระหว่างนักเดินเรือกับทะเล ซึ่งสำหรับคอนราดแล้ว การเดินทางทางทะเลเป็นชีวิต ดังที่ Najder บรรยายไว้ว่า ... his mind was set on the sea not on becoming a sailor, the other words, he wants to taste a life of adventure and voyage without the hardship and rigor

65 Joseph Conrad. The Shadow Line (Middlesex : Penguin Books, 1987) p. 66.

66 Ibid. p. 150.

demand by calling.⁶⁷

ในขณะที่เดียวกันคอนราดก็บรรยายความผูกพันระหว่างลินการ์ดกับเรือ Lightning ว่าสำหรับลินการ์ดแล้ว เรือเป็นเครื่องหมายของการเดินทางของโชคชะตาบทมุ่งหน้าสู่ท้องของวิกตอเรียน ของการวางแผนงานใน 1 วัน ของความรักในสิ่งก่อสร้างและความสนุกสนานในวัยหนุ่ม และความอิสระเสรีของท้องทะเลที่ไม่อาจจะเอาไปเทียบกับอะไรได้

She represented a run of luck on the Victorian gold fields; his sagacious moderation; long day of planning of loving care in building ... the great— of his youth, the incomparable freedom of the sea; a perfect because a wandering home; his independent, his love- and his anxiety- he had often heard men say that Tom Lingard cared for nothing on earth but for his bring and his thoughts he would smilingly correct the statement by adding that he cared for nothing living but the big.⁶⁸

เปย์โรล

ลักษณะของเปย์โรลในนวนิยายเรื่อง The Rover นอกจากจะรักทะเลและการเดินทางทางทะเล เหมือนกับลินการ์ดแล้ว เขายังเหมือนกับคอนราดที่เติบโตขึ้นมาในดินแดนที่ไม่ใช่บ้านเกิด และกลายเป็นคนแปลกหน้าของประเทศแม่ของตนเอง และเดินทางออกสู่ทะเล เพื่อหนีปัญหาความวุ่นวายทางสังคมและการปฏิบัติในประเทศแม่ของตนเอง คือ ฝรั่งเศสดังที่คอนราดบรรยายไว้ว่า

---

⁶⁷ Zdzistaw Najder. Joseph Conrad : A Chronicle. (London : Cambridge University Press,1983) p.215.

⁶⁸ Joseph Conrad. The Rescue. (Middlesex : Penguin Books,1950) p.20.

'He had been a rover of the outer seas : he had grown in to a strange to his native country. ... The affection common to seaman of never bring surprised at anything that sea or land can produce had become in Peyrol a second nature. Having learned from childhood to suppose every sign of wonder before all extraordinary sights and events, all stranger people, all stranger customs, and most alarming phenomena of nature. 69

นอกจากนั้น คอนราดยังเสนอทัศนคติของเขาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เขาคิดว่าไม่ได้ทำให้เกิดผลดีกับสังคมเลย เนื่องจากมันทำให้เขาสูญเสียทั้งพ่อและแม่ ในขณะที่ประเทศก็ยังคงปกครองด้วยระบอบเผด็จการเหมือนเดิม ดังที่เขาบรรยายว่า 'I swore to its truth before the tribunal,' he said ... It costs her future his life.' he said in a low voice. . . ' There mother too- but the country was in danger.' he added still lower. 70

นอกจากนั้น ตัวละครเปย์โรลล์ยังเป็นตัวแทนของความต้องการของตัวคอนราดเอง ขณะกำลังเขียนนวนิยายเรื่องนี้ ซึ่งหากเทียบอายุของเปย์โรลล์กับคอนราดแล้ว จะเห็นว่าใกล้เคียงกันคือประมาณ 50 กว่าปี เปย์โรลล์เป็นนักเดินเรือที่เคยใช้ชีวิตเป็นโจรสลัดที่เน้นให้เห็นความอิสระเสรี และการอยู่เหนือกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเด่นชัด เขาปลื้มตัวจากสังคมมาใช้ชีวิตอย่างสงบในบั้นปลายชีวิต ในขณะที่เดียวกันเขาก็ยังคงมีความต้องการจะออกเดินทางไปในทะเลอีกครั้ง และตัดสินใจว่า อย่างไรก็ตาม เขาจะต้องไปตายบนเรือ ขณะที่เรือเดินทางไปในทะเลกว้าง เพราะเขามีความผูกพันกับทะเลอย่างมาก ซึ่งก็ตรงกับความต้องการของคอนราด ที่ยังคงระลึกถึงชีวิตนักเดินเรือ และต้องการจะกลับไปเดินทางอย่างอิสระทางเรืออีก

เปย์โรลล์ยังเป็นตัวละครที่ถ่ายทอดทัศนคติของคอนราดที่มีต่อการเมืองว่า เขาต่อต้านการปฏิบัติที่ใช้ความรุนแรง ความรู้สึกรักชาติ แต่ก็เลือกเดินทางไปยังดินแดนต่าง ๆ เมื่อเกิดความไม่พอใจ

69 Joseph Conrad The Rover (London : J.M. Dent & Son LTD., n.d.) pp. 2 -24.

70 Ibid. p 32.

ในระบอบการปกครองของชาติตนเอง ความผูกพันระหว่างตนเองกับทะเล และความปรารถนา
จะมีชีวิตที่สุขสงบอย่างแท้จริงในบั้นปลายของชีวิต⁷¹ ดังที่บรรยายว่า เปย์โรลเป็นนักเดินเรือ
ที่เดินทางไปในทะเลกว้าง เขาเติบโตขึ้นอย่างคนที่เป็นคนแปลกหน้าของแผ่นดินเกิด ซึ่งทำให้เขารู้สึก
ว่าตนเองเป็นผู้ชี้นำทางไปสู่ดินแดนแห่งใหม่บนอีกฝั่งของทะเล He (Peyrol) had been a rover of
the outer sea; he had grown into a stranger to his native country,..., he had felt like navigator
about to land on a newly discoursed shore. ⁷²

ทว่านอกจากคอนราดถ่ายทอดความเป็นตนเองลงไปในตัวละคร และถ่ายทอดประสบ
การณ์ในชีวิตลงไปเหตุการณ์ต่าง ๆ ของนวนิยายแล้ว เขายังรับสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับรู้ผ่านทาง
หนังสือพิมพ์ หรือคำบอกเล่าของคนรอบข้างลงไปในนวนิยายของเขาอีกด้วย เช่น การนำข่าว
เกี่ยวกับการวางระเบิดสวนสาธารณะในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษมาเขียนเป็นเหตุการณ์หนึ่งใน
นวนิยายเรื่อง The Secret Agent ดังจะได้วิเคราะห์ในหัวข้อต่อไป

2. แรงผลักดันจากการได้พบกับคนในสังคม

ตัวละครเอกของคอนราดหลาย ๆ ตัว สามารถนำไปเทียบกับบุคคลจริงที่ผ่านเข้า
มาในชีวิตของเขาได้ โดยอาศัยการเทียบชื่อ บุคลิกลักษณะ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคล
เหล่านั้นได้ ซึ่งทำให้เห็นว่านอกจากประสบการณ์ตรงจะเป็นแรงผลักดันในการเขียนนวนิยายแล้ว
แรงผลักดันจากการได้พบกับคนในสังคมก็มีส่วนเสริมการเขียนนวนิยายของเขาด้วยเช่นเดียวกัน

อัลมาเยอร์

คอนราดได้แรงบันดาลใจในการสร้างตัวละครอัลมาเยอร์ (Almayer) จากบุคคลจริงชื่อ

⁷¹ Norman Page, A Conrad Companion. (London : The Macmillan Press LTD.,
1986)p.130.

⁷² Joseph Conrad, The Rover. (London : J.M. Dent & SonsLTD.,n.d.)p.2.

อัลมาเยอร์ (Olmeijer) ซึ่งแม้จะสะกดด้วยอักษรคนละตัว คือ Al-ma-yer และ Ol-mei-ger แต่ก็อ่านออกเสียงเหมือนกัน

อัลมาเยอร์ (Olmeijer) อาศัยอยู่ในสิงคโปร์ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของมาเลย์ เขาเป็นลูกเรือของกัปตันวิลเลียม ลินการ์ด (William Lingard) เจ้าของเรือนี้มา 73

คอนราดนำความสัมพันธ์ดังกล่าวมาสร้างเป็นนวนิยาย โดยให้อัลมาเยอร์รับแต่งงานกับลูกสาวบุญธรรมชาวพื้นเมืองของลินการ์ด เพื่อหวังความก้าวหน้าในชีวิต และต่อมาเขาก็มีลูกสาวครึ่งชาติกับภรรยาชาวมาเลย์ ชื่อ นีนา ซึ่งแม้ชีวิตของทั้งคู่จะไม่เหมือนกันนัก กล่าวคือ Olmeijer ในชีวิตจริงได้แต่งงานกับชาวอังกฤษ และมีบุตรหลายคน ในขณะที่อัลมาเยอร์ในนวนิยายแต่งงานกับชาวพื้นเมือง และมีลูกสาวคนเดียว แต่คอนราดเองก็ยอมรับว่า เขาให้อัลมาเยอร์เป็นแรงบันดาลใจในการเขียน ดังที่เขาบรรยายไว้ใน A Personal Record ว่า 'If I had got to know Almayer pretty well, it is almost certain there would have been a line of mine in print.' 74

ลอร์ดจิม

ลอร์ดจิม เป็นนักเดินเรือหนุ่มที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการเดินเรือเลย แต่เขากลับต้องเผชิญหน้ากับพายุและเหตุการณ์ที่เขามั่นใจว่า เรือพัฒนาที่เขาพร้อมเดินทางมาด้วยนั้นจะต้องจมลง จิมจึงกระโดดหนีจากเรือไป ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว เคยเกิดขึ้นจริงกับนักเดินเรือ ชื่อ A. P. William ซึ่งร่วมเดินทางไปกับเรือเจดดาห์ (Jeddah) ลักษณะของเรือพัฒนาตามที่คอนราดบรรยายนั้น เป็นเรือที่เก่าแก่ ซึ่งนำผู้โดยสารเกือบพันคนเดินทางไปแสวงบุญยังดินแดนตะวันออก ทว่าขณะเดินทาง

73 Norman Sherry. Conrad's Eastern World. (London : Cambridge University Press, 1966) p.99.

74 Norman Page. A Conrad Companion. (London : The Macmillan Press LTD., 1986) p.30.

กลับเจอพายุ ด้วยความเก่าของเรือ และความร้ายแรงของพายุทำให้จิมคิดว่า เรือจะต้องจมแน่ แต่ภายหลังเขาก็ได้รับรู้ว่า เรือพัฒนาไม่ได้จมลง และยังสามารถเดินทางไปถึงที่หมายได้โดยปลอดภัย ซึ่งตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเรือเจตดาห์ ตามที่ได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในขณะที่เกิดเหตุว่า

เรือเจตดาห์ซึ่งนำชาวมุสลิมเดินทางจากสิงคโปร์ไปยังเจตดาห์ได้ประสบกับพายุ และถึงน้ำมันของเรือเกิดมีปัญหา ซึ่งส่งผลให้การเดินทางเริ่มจะไม่ราบรื่นอย่างที่ควรจะเป็น จนไม่สามารถจะเทียบท่าที่แหลมกัลดาฟู (Guardafui) ได้ทันตามกำหนดเวลา ซึ่งทำให้ทุกคนในขณะนั้นทำนายว่า กัปตันและลูกเรือเกือบพันคนจะต้องประสบกับเหตุการณ์อันตรายร้ายแรงขณะที่เรือจม แต่ในที่สุดเรือเจตดาห์ก็ปรากฏขึ้นที่เอเดนในวันต่อมาพร้อมกับลูกเรืออย่างปลอดภัยซึ่งได้ปรากฏว่ามีลูกเรือบางคนได้โดดหนีจากเรือเมื่อเรือประสบกับภาวะวิกฤต ซึ่งคนคนนั้นก็คือ เอ ฟี วิลเลียม ซึ่งอายุของเขาก็ใกล้เคียงกับอายุของจิม ขณะเกิดเหตุการณ์บนเรือในปี 1880 ⁷⁵

ลินการ์ด

กัปตันวิลเลียม ลินการ์ดเป็นกัปตันคนหนึ่งของเรือนีนา (Nina) ซึ่งเดินทางจากลิเวอร์พูล (Liverpool) ประเทศอังกฤษ ไปยังสิงคโปร์ในปี 1861 และประสบความสำเร็จในชีวิตมีชื่อเสียงในดินแดนมาเลย์ ก่อนหน้าคอนราดจะเดินทางไปยังสิงคโปร์เป็นเวลา 4 ปี ซึ่งแน่นอนว่าขณะเดินเรือคอนราดจะต้องได้รับฟังชื่อเสียง และความสำเร็จของลินการ์ด

เมื่อเจ้าของเรือนีนา คือ ฟรานซิส เจมส์ เซครตัน (Francis James Secretan) เสียชีวิตลงในปี 1864 เขาก็มอบหมายให้กัปตันลินการ์ดดูแลลูก 2 คนที่เกิดจากมารดาชาวบาหาลีชื่อ ฟิลิปโป (Philippo) และนีเนต (Ninette)⁷⁶ ซึ่งสามารถนำเรื่องของภรรยาที่วิลเลมแต่งงานด้วยเพื่อเอามาใจกัปตันลินการ์ดในเรื่อง An Outcast of The Island ภรรยาของวิลเลมก็เป็นลูกเลี้ยงชาวพื้นเมืองของ

⁷⁵ Norma Sherry. Conrad's Eastern World. (London : Cambridge University Press LTD, 1986) pp. 43 -33.

⁷⁶ Ibid. p.92.

กับต้นลินการ์ต ซึ่งมีต้นแบบจากนิเวศและยังสามารถเทียบกับเรื่องของการช่วยเหลือลูกของเพื่อนชาวมาเลย์ ฮาสซิม ซึ่งเป็นข้อผูกพันที่ลินการ์ตได้ให้ไว้ในเรื่อง The Rescue

นอกจากนั้น นอร์แมน เซอร์รี่ (Norman Sherry) ยังพบว่าลินการ์ตได้ติดต่อกับความสัมพันธ์กับครอบครัวของอัลมาเยอร์ (Olmajjer) ซึ่งเป็นต้นแบบของตัวละครอัลมาเยอร์ (Almayer) ในเรื่อง Almayer's Folly และ An Outcast of The Island ซึ่งทั้งคู่มีลักษณะเหมือนกัน คือเป็นชาวอังกฤษที่เดินทางไปใช้ชีวิตในสิงคโปร์เช่นเดียวกัน

คอนราดยังนำชื่อเรื่องที่วิลเลียม ลินการ์ต เดินทางไปยังสิงคโปร์ คือ นีนา (Nina) มาตั้งเป็นชื่อลูกสาวของอัลมาเยอร์อีกด้วย

การนำวิลเลียม ลินการ์ต และทอม ลินการ์ตจากนวนิยายมาเทียบกันทำให้เห็นได้ว่า แม้คอนราดจะได้รับรู้เรื่องราวของวิลเลียม ลินการ์ตจากหนังสือพิมพ์ และจากคำบอกเล่าของผู้คนรอบข้าง โดยไม่ได้พบกับตัวจริง แต่ความสำเร็จและลักษณะการดำเนินชีวิตของเขา ก็เป็นแรงบันดาลใจให้คอนราดนำมาใช้เป็นต้นแบบของตัวละครในนวนิยายเกี่ยวกับชาวตะวันตกที่รักการเดินทางทางทะเล และเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมของชาวพื้นเมืองมาเลย์

ศิรศท

ลักษณะตัวละครศิรศทสามารถนำมาเทียบได้กับลักษณะของพ่อของคอนราดเอง คือ ทั้งคู่ต่างก็เป็นผู้มีการศึกษา และเป็นกวี เป็นนักหนังสือพิมพ์และเขียนหนังสือ ที่มีจุดมุ่งหมายทางการเมืองร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นทั้งคู่ที่ต้องการจะแก้ไขสิ่งที่ตนเห็นว่าไม่เหมาะสมในขณะเดียวกันก็แฝงความต้องการทำลายสิ่งที่ตนเองไม่พอใจไว้เหมือนกัน ทั้งคู่ยังถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดโทษฐานสร้างความเสียหายแก่สังคมและต้องเสียชีวิตในดินแดนที่ห่างไกลจากบ้านเหมือน ๆ กันอีกด้วย

Both are intellectuals and versifiers. . . both have dabbed in journalism and written pamphlets; both have messianic political ambitions and a mixture of refinement and damage very

both are accused of disrupting the orderly domination of a victimized territory; both are die far from home. ⁷⁷

ประสบการณ์ของคนราดไม่เพียงปรากฏในนวนิยายในลักษณะนิสัย และชื่อของตัวละครเท่านั้น แต่ยังปรากฏในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอีกด้วย ดังเห็นได้จากนวนิยายเรื่อง The Secret Agent

The Secret Agent

คนราดได้รับแรงบันดาลใจในการเขียนนวนิยายเรื่อง The Secret Agent จากเรื่องที่เกิดขึ้นในอังกฤษ ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์อย่างกว้างขวางในหนังสือพิมพ์ของอังกฤษขณะนั้น

เรื่อง 'Greenwich Park Explosion' หรือการระเบิดสวนสาธารณะกรีนวิช เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 1894 โดยคนวางระเบิดที่ถูกจับได้นั้นมีลักษณะกึ่งปัญญาอ่อน อายุประมาณ 22 ปี ผอมและเคราฟูเหมือนเส้นไหม ไม่มีหนวด และตาสีฟ้า มือซ้ายถูกแรงระเบิดแหลกละเอียด และมีขวเล็กและนุ่มนวล สูงประมาณห้าฟุตหนึ่งนิ้ว ท่าทางจะมีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งลักษณะดังกล่าวปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ 'ไทม์' ซึ่งยังเขียนต่อไปอีกด้วยว่า เขาเสียชีวิตในอีกไม่นานต่อมา ในกระเปาะของเขาก็กระดากและบัตรสมาชิกของสมาคมนิยมอิสรภาพในการปกครอง ซึ่งแสดงว่าเขาชื่อ มาเซียล บอร์ดิน ซึ่งเป็นคนที่รู้จักกันดีในกลุ่มนักต่อต้านการปกครองในลอนดอน

It was on Thursday, Feb. 15th, 1894, at 20 to 5 in the afternoon, that the sound of a terrible explosion was heard in Greenwich Park, closed the Royal Observatory. A Park keeper and some school boys rushed to the spot where the smoke rose lazily among the trees, and there they found the body of a young man.

* He was hardly have been more than 22. The hair and moustache were silky and fair, he had no beard, his eyes were blue. The left hand was absolutely blown to pieces, the right

⁷⁷ Joseph Dobinsky. The Artist in Conrad's Fiction : A Psychocritical Study. p.4.

hand was small and delicate. A remarkably short man 5 ft. 1 in., well nourished and proportioned but inadequately developed.'

This is a description of the boy by a correspondent of the 'Times', it scarcely gives on the impression of a desperate character.

He died soon afterward. In his pockets were found some papers including a ticket of membership of the Autonomic club, that showed that his home was Martail Bourdin, well known among the Anarchists in London. 78

เหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏในนวนิยาย โดยคอนราดสร้างให้เวอร์ลอค ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัววางแผนจะทำการปฏิวัติต่อต้านระบอบการปกครองแบบเผด็จการที่เขาไม่พอใจ โดยใช้ให้น้องชายของภรรยา ซึ่งมีลักษณะปัญญาอ่อน เป็นผู้เข้าไปวางระเบิด เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง และเขาก็เห็นว่าชีวิตที่ปัญญาอ่อนนั้นไม่มีค่าอะไรต่อสังคมเท่าใดนัก หากเกิดเรื่องร้ายแรงก็ไม่น่าจะมีผลต่อใครซึ่งเมื่อผลการปฏิบัติงานออกมาว่าน้องชายปัญญาอ่อนของภรรยาถูกสะเก็ดระเบิดเสียชีวิตในขณะที่การก่อเหตุร้ายนั้น ก็ไม่ได้ช่วยให้เขาล้มล้างการปกครองได้สำเร็จ ภรรยาที่หวังพึ่งเขาทราบเรื่องก็เกิดความรู้สึกผิดหวัง เสียใจ และหมดความเชื่อถือในตัวสามีจนตัดสินใจฆ่าตัวตายในเวลาต่อมา

คอนราดนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาสร้างเป็นนวนิยายโดยมุ่งสะท้อนภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นว่า เขาไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง เรียกร้องความต้องการของตนเอง และชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัว ที่หัวหน้าครอบครัวมุ่งแก้ปัญหาทางการเมืองโดยไม่คิดถึงครอบครัวว่าต้องจบลงที่ความสูญเสียและความเศร้าซึ่งตนเองเคยประสบมาแล้ว

การวิเคราะห์แรงผลักดันในการเขียนนวนิยายของคอนราดทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าคอนราดใช้เรื่องราวจากประสบการณ์ในชีวิตของตนเองตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงบั้นปลายของชีวิต มาเป็นวัตถุดิบในการสร้างงานวรรณกรรมโดยผสมผสานกับจินตนาการ ข้อมูลจากคนที่เขาได้พบหรือจากหนังสือพิมพ์

78 Norman Page. A Conrad Companion (London , Cambridge University Press, 1986 0 p. 102.

เพื่อเสนอทัศนคติ และแนวความคิดของเขาที่มีต่อการดำเนินชีวิต และต่อสังคมที่เขาอยู่ และเพื่อสนองความปรารถนาของตนเองในสิ่งที่เขายังไม่สามารถทำให้มันเป็นจริงขึ้นมาได้

ภาพของตัวละครเอกในนวนิยายจึงเป็นตัวแทนของคนเราเองและภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก็เป็นการบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นในประสบการณ์ของเขาเอง

พัฒนาการของตัวละคร

การนำนวนิยายของคนเรามาศึกษาวิเคราะห์เทียบกับชีวประวัติของคนเราโดยเรียงลำดับเวลาที่พิมพ์ ทำให้ผู้ศึกษามองเห็นพัฒนาการของการสร้างลักษณะนิสัยตัวละคร และการสร้างปมปัญหาที่เกิดขึ้นของคนเรานั้นสะท้อนให้เห็นพัฒนาการด้านความคิดที่มีต่อการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปตามวัยที่มากขึ้น โดยสามารถแบ่งลักษณะของตัวละครได้เป็น 4 ลักษณะคือ ลักษณะของตัวละครที่หมกมุ่นกับตัวตนของตนเอง ตัวละครที่มีความขัดแย้งในตนเอง ตัวละครที่ต่อสู้เพื่ออุดมคติทางการเมือง และตัวละครที่พยายามถอนตัวจากสังคมและแสวงหาความอิสระ

1 ตัวละครที่หมกมุ่นกับตัวตนของตนเอง

ตัวละครในนวนิยาย 2 เรื่องแรกของคนเรา คือ อัลมาเยอร์ ใน Almayer's Folly และ วิลเลียม ใน An Outcast of the Island เป็นตัวละครที่หมกมุ่นกับตัวตนของตนเอง ทั้งคู่ต่างเห็นแก่ตัว และยอมให้ id หรือสิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด เป็นส่วนควบคุมจิตใจให้ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนเองคือ การลอบค้าอาวุธเถื่อนกับชาวต่างชาติ การยอมแต่งงานกับลูกสาวชาวพื้นเมืองของผู้มีอำนาจเพื่อใช้เป็นบันไดก้าวไปสู่ความสำเร็จ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง หรือคุณธรรม

ตัวละครทั้งคู่เป็นชาวอังกฤษที่เดินทางไปยังดินแดนทางตะวันออกแถบมาเลย์ ซึ่งพวกเขาคิดว่าด้อยความเจริญกว่าเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้น และคิดว่าตนเองจะสามารถใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีที่มีมากกว่าเข้าไปควบคุม และกอบโกยผลประโยชน์เขาเปรียบชาวพื้นเมืองได้โดยง่าย แต่เหตุการณ์กลับตรงกันข้าม เนื่องจาก ดินแดนทางตะวันออกที่ด้อยความเจริญทางด้านเทคโนโลยีกลับเป็นสังคมที่มีความเจริญทางด้านจิตใจ และทำให้ตัวละครเอกทั้ง 2 ตัวค้นพบว่าตนเองดำเนินชีวิตผิด และต้องประสบกับความหายนะในชีวิตในที่สุด เพราะไม่ได้ตระหนักว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และต้องใช้ superego หรือ ส่วนที่ได้รับการอบรม

ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และต้องใช้ superego หรือ ส่วนที่ได้รับการอบรมจากสังคมเป็น ส่วนควบคุมจิตใจให้เลือกกระทำแต่สิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม

ตัวละครทั้งคู่แสดงให้เห็นลักษณะของคนที่มีข้อบกพร่องในตนเองซ่อนอยู่ในจิตใต้สำนึก และไม่สามารถค้นพบข้อบกพร่องดังกล่าว ตลอดจนไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้ จนเลือกดำเนินชีวิตผิดพลาด และนำชีวิตไปสู่ความหายนะ และความตายในที่สุด ซึ่งเป็นตัวแทนของคอนราดในช่วงวัยหนุ่มขณะเริ่มออกเดินทางจากประเทศโปแลนด์ไปยังดินแดนทางตะวันออก เพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้น

2. ตัวละครที่มีความขัดแย้งในตนเอง

ตัวละครในช่วงที่ 2 ของคอนราดเริ่มแสดงให้เห็นปมปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้งในจิตใจของตัวละครเอกเองคือ เจมส์ เวตต์ ใน The Nigger of The 'Narsissus' นั้นมีอุดมคติ หรือ ego ideal ที่ต้องการจะเป็นนักเดินเรือที่ประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่กลับไม่พยายามปรับตัวเข้าหาสังคม โดยรอให้ผู้อื่นเป็นฝ่ายปรับตัวเข้าหาตนเองจนเป็นสาเหตุให้เขาถูกสังคมทอดทิ้ง และกลายเป็นคนที่มีอาการทางจิตที่เรียกว่านาซิซิสม์ และตัวละครลอร์ดจิมในเรื่อง Lord Jim ก็มีอุดมคติที่ต้องการเป็นวีรบุรุษ แต่กลับปล่อยให้สัญชาตญาณมุ่งเป็นเป็นตัวควบคุมจิตใจจนกลายเป็นคนขี้ขลาด และหนีปัญหาจนยอมละทิ้งอุดมคติเพื่อความอยู่รอดของตนเอง ตัวละครทั้งคู่ยังคงเป็นตัวละครชายหนุ่มที่ออกเดินทางเพื่อเข้าไปแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้นในดินแดนทางตะวันออกซึ่งนับเป็นโลกใหม่ที่ดีกว่าตามความคิดของตนเอง แต่ในขณะที่เวตต์ยังคงเหมือนกับตัวละครช่วงแรกอยู่ คือเขายังคงไม่พบจิตใต้สำนึกของตนเอง และต้องตายลงโดยไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ลอร์ดจิมกลับค้นพบจิตใต้สำนึกของตนเอง ซึ่งทำให้เขาเข้าใจตนเองว่าการหนีปัญหาไม่ได้ทำให้เขามีความสุขที่แท้จริง แต่การหันหน้ามาเผชิญกับปัญหา และต่อสู้กับมันเพื่อรักษาอุดมคติของตนเองไว้คือหนทางที่จะทำให้เขาประสบความสำเร็จในชีวิต บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีความสุขอย่างแท้จริง ซึ่งแม้จิมจะตายในตอนสุดท้าย แต่เขาก็ได้ตายอย่างมีความสุข ซึ่งนับได้ว่าตัวละครลอร์ดจิมได้แก้ปัญหาที่ตัวละคร 3 ตัวแรก คือ อัลมาเยอร์ วิลเลม และเจมส์ เวตต์ประสบ และไม่สามารถแก้ไขมันได้

ตัวละครในช่วงนี้ยังคงเป็นตัวแทนของคอนราดในช่วงวัยหนุ่มที่ออกเดินทางไปกับเรือเดินทะเลหลังจากที่พ่อ และแม่เสียชีวิตลง เพื่อแสวงหาโลกใหม่ด้วยตนเอง เพราะมีความหวัง และคิดว่า

จะได้พบกับโลกที่ดีกว่าที่ที่เขาเคยอยู่โดยสถานที่ที่ปรากฏในนวนิยายก็เป็นสถานที่ที่ค่อนข้างเคยเดินทางไปมาจริงดังได้วิเคราะห์แล้ว

3. ตัวละครที่ต่อสู้เพื่ออุดมคติทางการเมือง

ตัวละครที่ต่อสู้เพื่ออุดมคติทางการเมืองคือ นอสโตรโม ในนวนิยายเรื่อง Nostramo เวอร์ลอคใน The Secret Agent และฮาลตินและราซมอฟในเรื่อง Under Western Eyes ต่างก็แสดงปฏิกริยาที่เป็นปฏิปักษ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคมในขณะนั้น พวกเขาพยายามจะเปลี่ยนแปลงสังคม และการเมืองที่เป็นอยู่ให้มีสภาพเหมือนกับสังคมในอุดมคติของตนเองโดยใช้ความรุนแรง ตัวละครนอสโตรโม เวอร์ลอค และฮาลตินต่างก็ยังคงมีความขัดแย้งในตนเอง คือต่างก็มีอุดมคติอยู่ ที่การได้ใช้ชีวิตอิสระที่เรียบง่ายและมีความสุขแต่จิตใจกลับถูก ego หรือส่วนที่ได้รับการอบรมจากสังคมเป็นตัวควบคุมให้เลือนการตอบสนองความต้องการของอุดมคติออกไปก่อน และยอมเข้าไปต่อสู้กับผู้ปกครองที่กดขี่ และเอาตัวเขาเปรียบประชาชนเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม แต่ส่วนที่ได้รับการอบรมจากสังคม (superego) ของพวกเขา ก็ยังไม่สามารถควบคุมแรงผลักดันที่ก้าวร้าว หรือ aggressive drive ของตนเองไว้ได้ ดังนั้นพวกเขาจึงเลือกใช้ความรุนแรงต่อต้านระบบที่เขาไม่พอใจ และลดความเครียดที่เกิดจากการไม่พอใจในสิ่งที่เป็นอยู่ แทนที่จะใช้เหตุผลเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างสงบ ในขณะที่เดียวกันฮาลตินก็ทรมานต่ออุดมคติที่ต้องการจะต่อต้านการปกครอง เพราะความกลัวตาย และยอมให้สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดเข้ามาควบคุมจิตใจ และยอมบอกที่ซ่อนของฮาลตินต่อฝ่ายปกครองเพื่อเอาตัวรอดตามสัญชาตญาณมุ่งเป็นของตนเอง

การกระทำดังกล่าวนำพวกเขาให้เข้าไปอยู่ในสังคมภายใต้แรงกดดันของบุคคลรอบข้าง เช่น เวอร์ลอค กับคนในครอบครัวของเขา หรือ ฮาลตินที่ทำให้ครอบครัวต้องอพยพจากบ้านเกิดไปอยู่ต่างประเทศเพื่อความปลอดภัย หรือ ราซมอฟที่เข้าไปมีส่วนสัมพันธ์กับครอบครัวของฮาลตินหลังจากที่ตนเองเป็นต้นเหตุให้เขาโดนประหารชีวิต

ตัวละครราซมอฟเป็นตัวละครที่ยังคงมีลักษณะเหมือนกับลอร์ดจิม คือเขาทรมานต่ออุดมคติของตนเองเพราะความขลาดกลัว แต่ก็กลับค้นหาจิตใจสำนึกของตนเองพบ เข้าใจข้อบกพร่องที่ทำให้ตนเองดำเนินชีวิตผิดพลาด และหาหนทางแก้ไขโดยหันกลับมาเผชิญหน้ากับปัญหา และต่อสู้

กับปัญหาดังกล่าวอย่างกล้าหาญ และยึดมั่นในอุดมคติของตนเองจนทำให้ทั้งคู่หลุดพ้นจากความทุกข์ที่เกิดจากความระอายในความผิดของตนเองได้สำเร็จ

ลักษณะที่ตัวละครในช่วงนี้แตกต่างจากตัวละครในช่วงแรก และช่วงที่ 2 คือพวกเขาทรยศต่ออุดมคติของตนเองเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ไม่ใช่เพราะประโยชน์ของตนเอง และเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นทัศนคติของคนรากที่มีต่อการเมือง การปกครอง และการพยายามต่อสู้เพื่อล้มล้างการปกครองแบบเผด็จการ ที่คนรากได้รับอิทธิพลมาจากพ่อของเขาเอง คือความรักชาติ และการยอมเสียสละชีวิตต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น และสะท้อนให้เห็นความรู้สึกของคนรากเองขณะอยู่กับครอบครัวหลังการถูกเนรเทศ ซึ่งเป็นความรู้สึกขมขื่นอันเกิดจากต้องเป็นสมาชิกของคนที่ย่ำแพ้ในการต่อสู้ และต้องไปอยู่ในดินแดนที่ไม่ใช่ประเทศของตนเอง นอกจากนั้นตัวละครรวมออฟยังเป็นตัวแทนของคนรากในช่วงวัยหนุ่ม ขณะที่เขาตัดสินใจเดินทางออกจากประเทศของตนเองหนีสังคมที่เขาไม่พอใจไปแสวงหาแผ่นดินใหม่ โดยละทิ้งอุดมการณ์ที่พ่อปลูกฝังไว้ให้

4. ตัวละครที่พยายามถอนตัวจากสังคมเพื่อแสวงหาความอิสระ

ตัวละครในนวนิยายในช่วงสุดท้ายทั้ง 6 เรื่อง คือ กัปตันแอนโทนีใน Chance, เฮิร์สทใน Victory จอร์จใน The Arrow of Gold, กัปตันใน The Shadow line, ลินการ์ดใน The Rescue และเปย์โรลใน The Rover ต่างก็เป็นตัวละครที่ต้องการจะใช้ชีวิตที่สงบสุข และมีอิสระในการดำเนินชีวิต โดยไม่ต้องมีภาระผูกพันทางสังคม

แอนโทนี เฮิร์สท และจอร์จ ต่างก็ยอมละทิ้งอุดมคติของตนเอง เพราะความรักระหว่างชายหญิง ซึ่งต่างจากนอสโตรโมที่ละทิ้งอุดมคติของตนเองเพื่อต่อสู้กับสังคม และรักษาประโยชน์ของสังคมส่วนรวม เฮิร์สท และจอร์จต่างก็ต้องพบจุดจบที่หายนะ และเสียชีวิตเนื่องจากเขาไม่สามารถรักษาอุดมคติของตนเองไว้ได้ และต่างก็เป็นตัวแทนของคนรากขณะที่เจ็บปวดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมที่สับสนวุ่นวาย และตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหนีจากความผิดหวัง และความล้มเหลวของตนเองในช่วงวัยหนุ่ม ในขณะที่แอนโทนี กัปตัน ลินการ์ด และเปย์โรลต่างก็สามารถถอนตัวจากสังคม ไปใช้ชีวิตอิสระตามที่ตั้งใจไว้ได้สำเร็จ

นอกจากนั้นคอนราดยังเสนอทัศนคติของตนเองเกี่ยวกับการอยู่ในสังคมไว้ด้วยว่า การทำหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคมให้เต็มความสามารถ เพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่นในฐานะเพื่อนมนุษย์ มีความสำคัญว่าการหลีกเลี่ยงหนีจากสังคมไปมีความสุขตามลำพังดังจะเห็นได้จากการตัดสินใจของ กัปตันใน The Shadow Line ที่หันกลับมาทำหน้าที่กัปตันเรืออย่างเต็มความสามารถ เพื่อบังคับเรือให้กลับถึงท่าเรืออย่างปลอดภัย ลินการ์ดและเปย์โรลท์ที่ช่วยเหลือผู้ที่เข้ามาขอความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถก่อนจนสำเร็จ แล้วจึงถอนตัวจากสังคมไปอย่างมีความสุข เนื่องจากตนเองได้ทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นที่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกันมาก่อน และการได้ช่วยเหลือผู้อื่น และทำหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบให้ดีที่สุดนั้นก็นับเป็นการทำให้ตัวเองหลุดพ้นจากการหมกมุ่น และสนใจเฉพาะเรื่องของตนเอง และความเห็นแก่ตัวอย่างที่ตัวละครในช่วงแรกอย่างอัลมาเยอร์ วิลเลม และ เจมส์ เวตต์เป็น

การที่กัปตันเอาชนะความท้อแท้ในใจ และพยายามบังคับเรือกลับถึงท่าเรือได้ทำให้เขาเป็นอิสระจากแรงกดดันในจิตใจอันเกิดจากจิตกังวลที่คิดว่าตนเองหมดความสามารถเนื่องจากอายุที่เพิ่มมากขึ้น และเกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิตต่อไป และกล้าตัดสินใจกระทำตามอุดมคติของตนเอง คือเป็นกัปตันเรือที่เดินทางท่องเที่ยวไปในทะเลกว้างโดยไม่ยึดติดกับสถานที่ หรือบุคคลใดๆ ในขณะที่ลินการ์ดก็ปลดปล่อยภาระที่เคยสร้างความผูกพันของเขากับสังคมชาวอินโดตามที่เคยให้สัญญาไว้ว่าจะกลับมาช่วยเหลือเมื่อพวกเขาเดือดร้อน ซึ่งการช่วยเหลือดังกล่าวทำให้ลินการ์ดหลุดพ้นจากข้อผูกมัด และได้เป็นอิสระ ทั้งทางกาย และทางใจ เช่นเดียวกับเปย์โรลท์ที่ช่วยเหลือผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามกับเขา คือ วัล (Real) ให้ได้สมหวังในความรักกับอาเลตต์ หลานของผู้ที่เคยช่วยเหลือเขา การกระทำของตัวละครทั้ง 3 ตัวนับได้ว่าเป็นการกระทำที่นำตนเองไปสู่ชีวิตที่มีความอิสระ และสงบสุขอย่างแท้จริงตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

ตัวละครในช่วงสุดท้ายนี้นอกจากจะเป็นตัวแทนของคอนราดขณะออกเดินทางอย่างอิสระในทะเลแล้ว ยังเป็นตัวแทนของความหวังของเขาเองในวัยกลางคนที่ยังคงต้องการใช้ชีวิตนักเดินเรือที่มีอิสระ และยังเป็นตัวละครที่สามารถแก้ไขปมปัญหาต่างๆที่ตัวละครในช่วงแรกๆไม่สามารถแก้ไขได้ และประสบความสำเร็จในชีวิต

เส้นทางการดำเนินชีวิตของตัวละครต่างๆจึงเป็นเส้นทางการดำเนินชีวิตของคอนราดเอง

ที่ต้องต่อสู้กับปัญหาต่างๆ และหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านั้น จนกระทั่งสามารถหาคอบให้กับตนเองได้ว่า การใช้ชีวิตอิสระโดยไม่ต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวายคือชีวิตที่มีความสุขที่สุด

ฉาก (setting)

ฉากในนวนิยายของคอนราดไม่ได้เป็นเพียงสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องเท่านั้น แต่ฉากในนวนิยายของคอนราดเป็นสถานที่ที่แปลกใหม่ของดินแดนไกลโพ้นทางแถบเอเชียและแอฟริกา และฉากเรือเดินทะเลที่เดินทางไปในมหาสมุทรอันเป็นฉากที่ได้จากประสบการณ์ที่คอนราดเคยไปพบมาเองนั้น เป็นเครื่องมือในการสร้างอารมณ์ และความรู้สึกของตัวละครเพื่อนำผู้อ่านไปสู่แก่นเรื่อง เป็นเครื่องมือสร้างปมปัญหาให้เกิดขึ้นกับตัวละคร เป็นสัญลักษณ์แทนความรู้สึกของตัวละคร และเป็นการแสดงให้ผู้อ่านเห็นได้อย่างชัดเจนว่านวนิยายของคอนราดเป็นนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ เนื่องจากฉากต่างๆ ที่ปรากฏในนวนิยายนั้นเป็นสถานที่ที่คอนราดเคยเดินทางไปมาจริง

1. ฉากในฐานะที่เป็นเครื่องมือนำผู้อ่านไปสู่แก่นเรื่อง

แก่นเรื่องสำคัญในนวนิยายของคอนราด 3 แก่นเรื่อง คือ แก่นเรื่องความแปลกแยกของคนในสังคม แก่นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง และแก่นเรื่องการแสวงหาความอิสระในชีวิต ล้วนมีฉากที่เป็นเครื่องมือในการสร้างอารมณ์ให้เกิดขึ้นกับตัวละคร

การเลือกใช้ฉากมาเลยี่สร้างความแปลกใหม่ให้เห็นอย่างชัดเจน ในนวนิยาย 2 เรื่องแรก คือ Almayer's Folly และ An Outcast of The Island เนื่องจากภาพที่ผู้อ่านมองเห็นเป็นภาพของชายชาวตะวันตกที่เข้าไปอยู่ท่ามกลางคนพื้นเมืองมาเลยี่ที่แตกต่างกันในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่สีผิว ชีวิตความเป็นอยู่ ภาษาพูด วัฒนธรรม และความคิดอันจะนำไปสู่แก่นเรื่องความแปลกแยก ไม่ใช่แค่การใช้ฉากของดินแดนไกลโพ้น (exotic) สร้างความแปลกใหม่ และกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในความแปลกเท่านั้น

1.1 ฉากที่เสนอแก่นเรื่องความแปลกแยกของคนในสังคม

ฉากมาเลยี่ ดินแดนทางตะวันออกที่ห่างไกลความเจริญในสายตาของตัวละครชาวตะวันตกยังสะท้อนให้เห็นความคิดของคอนราดเองด้วยว่า ที่จริงแล้ว ดินแดนที่ไกลความเจริญ

นั่น กลับเป็นดินแดนที่ผู้คนมีความเจริญทางด้านจิตใจ และเป็นທີ່ที่คนตะวันตกที่เจริญเพียงวัตถุได้เข้าไปค้นหาตัวตนของตนเองจนพบ และสามารถพบกับความสุขที่แท้จริงตามอุดมคติของตนเองได้เช่นที่เกิดขึ้นกับลอร์ดจิม

นอกจากนั้นในการเขียนนวนิยายเรื่อง The Nigger of The 'Narsissus' ที่มุ่งแสดงสภาพจิตใจของตัวละครเอกที่เป็นนิโกร เจมส์ เวตต์ ที่อยู่ร่วมกับสังคมนบนเรือเดินทะเลของอังกฤษซึ่งจัดเป็นกลุ่มสังคมหนึ่งต้องอยู่อย่างแปลกแยก โดยใช้ฉากของเรือเดินทะเลที่เดินทางไปอย่างโดดเดี่ยวในทะเลที่กว้างไกลและห่างไกลจากแผ่นดินที่เป็นจุดหมายนั้นก็สะท้อนให้เห็นความรู้สึกโดดเดี่ยวของเวตต์ที่รู้ตัวว่าไม่สามารถเดินทางไปยังจุดหมายที่ตั้งไว้ได้ ดังที่เขาเขียนไว้ในจดหมายถึง เฮนรี เอส. แคนบาย (Henry S. Canby) ว่า

In the Nigger I give the Psychology of a group of men and render certain aspect at nature. But, the problem that has risen on board a ship where the condition of complete isolation from all land entanglements makes it stand out with a particular force and coloring. 79

ในขณะเดียวกัน การใช้ฉากบนเรือในนวนิยายหลายเรื่อง เช่น Heart of Darkness, The Secret Sharer, Chance, The Shadow line และ The Rescue ก็สะท้อนให้เห็นความเป็นอิสระจากดินแดนที่เรอาอยู่อาศัย (involveland) เนื่องจากเรือเดินทะเลนำตัวละคร และผู้อ่านออกไปใช้ชีวิตสันโดษท่ามกลางทะเล และยังสร้างความรู้สึกโดดเดี่ยวไปพร้อมๆกับความรู้สึกสงบ และเป็นสุข ขณะที่เรือเดินทางอย่างเรียวร้อย และเกิดความรู้สึกตื่นเต้น ไร้ใจ เช่นในเรื่อง Lord Jim ขณะที่เรือพัฒนา กำลังประสบพายุ หรือขณะที่เรือเมลิตาใน The Shadow Line เผชิญกับปัญหาลมสงบจนเรือไม่สามารถแล่นไปได้

1.2 แก่นเรื่องการแสวงหาความอิสระ

ภาพฉากในนวนิยายช่วงหลัง เช่น Chance, The Rescue และ The Rover เปลี่ยนจากการใช้เรือเดินทะเลสร้างภาพความโดดเดี่ยว และแปลกแยก ไปเป็นภาพของความ

79 Douglas Hewitt Conrad : A Reassessment (London : Bowes & Bowes, 1975) p.6.

อิสระ อันนำมาซึ่งความสงบ และสันติสุข ซึ่งตัวละครเอกในนวนิยาย อช่น แอนโทนี ลินการ์ด และเปย์โรลด์ต่างก็เป็นนักเดินเรือที่รักความอิสระ และมีความผูกพันกับเรือ และทะเลอย่างแน่นแฟ้น เช่น การบรรยายภาพจากเรือเดินทะเลของลินการ์ดใน The Rescue ที่แสดงให้เห็นความอิสระ และความผูกพันระหว่างคนกับเรือว่า

She [The Lingard's Ship named Lightening] represented a run of luck on the Victorian gold fields; his sagacious moderation; long days of planning, of loving care in building, the great joy of his youth, the incomparable of the seas; a perfect because a wandering home; his independence, his love - and his anxiety. He had often heard men say that Tom Lingard cared for nothing on earth but for his brig. 80

คอนราดตั้งใจสร้างฉากชีวิตบนเรือที่มีแต่ความอิสระให้เป็นภาพที่ตรงกันข้ามกับชีวิตของสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย และปัญหา เพื่อเสนอแก่นเรื่องการถอนตัวจากสังคม และการแสวงหาชีวิตอิสระให้ชัดเจนขึ้น

2. ฉากในฐานะที่เป็นเครื่องมือนำผู้อ่านไปสู่โครงเรื่อง

ปมปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครในนวนิยายของคอนราด จะเกิดขึ้นจากความขัดแย้งในจิตใจของตนเองเป็นสำคัญ และสิ่งที่สร้างความขัดแย้งดังกล่าวก็มักเกิดขึ้นจากสิ่งเร้าภายนอกคือ ฉาก เนื่องจากคอนราดถือว่าฉากจะสร้างข้อบังคับเฉพาะขึ้นในนวนิยาย เพราะสถานที่ต่างๆจะทำให้ตัวละครเผชิญหน้ากับปัญหาที่แตกต่างกัน และแสดงให้เห็นปฏิกิริยาที่มีผลกระทบซึ่งกันและกันของบุคคลเฉพาะกับสังคมที่เขาอยู่ เช่น การเกิดปัญหาความขัดแย้งในใจของเจมส์ เวตต์ อันเนื่องมาจากการต้องอยู่ในสถานที่ที่เป็นเรือของชาวต่างชาติ ที่ไม่ยอมรับเขา เขาไม่สามารถออกจากสังคมนั้นได้ เนื่องจากสถานที่ที่เขาอยู่เป็นเรือที่แล่นอยู่กลางทะเล ในขณะที่เดียวกันเขาก็ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมนั้นๆได้ จึงนำไปสู่ปมปัญหาความขัดแย้งระหว่างเขา และบุคคลอื่นๆและสังคมต่อไปอีก หรือการที่ตัวละครในนวนิยายการเมือง เช่น

นอสโตรโม, เวอร์ลอคและราซมอฟ ต้องตัดสินใจต่อสู้ และยอมเสียสละความสุขในชีวิต เพื่อเปลี่ยนสังคมที่เขาไม่พึงพอใจ ในขณะที่ตัวละครแอนโทนี, ลินการ์ด และเปย์โรส เลือกลงเส้นทางออกจากสังคมที่เขาไม่พอใจไปแสวงหาโลกส่วนตัวที่เขาต้องการ

3. ฉากในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์

เนื่องจากนวนิยายของคอนราดมุ่งแสดงให้เห็นธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ ฉากในนวนิยายจึงเป็นสัญลักษณ์แทนชีวิต และจิตใจของมนุษย์ โดยฉากที่เป็นสัญลักษณ์ที่เด่นที่สุด คือ ฉากเรือเดินทะเล

เรือในนวนิยายเรื่อง The Nigger of The 'Narsissus' เป็นสัญลักษณ์แทนการดำเนินชีวิตของคนโดยเสนอภาพว่า ขณะที่เรือกำลังแล่นออกจากท่าเรือ มุ่งหน้าไปยังจุดหมายนั้นเทียบได้กับการเริ่มต้นดำเนินชีวิตของคน ขณะที่เรือแล่น ต่อสู้กับพายุ และลมทะเลก็เท่ากับชีวิตของคนที่ต้องต่อสู้กับปัญหาต่างๆที่เข้ามาในชีวิต เพื่อไปให้ถึงจุดหมายที่ได้ตั้งไว้ และเมื่อเรือถึงฝั่งเรียบร้อยแล้ว ก็เท่ากับการเดินทางมาถึงที่หมายในชีวิตของคน และเรือที่จอดนิ่งอยู่เฉยๆที่ท่าเทียบเรือก็เทียบได้กับการหยุดที่จะมีชีวิตหรือที่คอนราดใช้คำว่า '.. ceased to live.'⁸¹ ก็เท่ากับคนที่ไม่ทำหน้าที่ของตนเองไม่พยายามจะต่อสู้กับปัญหาที่เข้ามาในชีวิตนั้น ก็คือคนที่รอความตาย หรือคนที่หยุดที่จะดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตรอดต่อไปดังที่เจมส์ เวตต์เป็น

นอกจากนั้น ชื่อเรือ นาริซัส ก็ยังเป็นสัญลักษณ์แทนลักษณะความผิดปกติทางจิตของเจมส์ เวตต์ที่เรียกว่า นาริซิสม์อีกด้วย

ฉากเรือที่เดินทางลึกลงไปในแม่น้ำคองโกที่มีมืดมิด และลึกลับในนวนิยายเรื่อง Heart of Darkness เป็นตัวแทนของการเดินทางเข้าไปค้นหาจิตใต้สำนึกของคน โดยภาพของแม่น้ำคองโกที่ลึก มืด เต็มไปด้วยความลึกลับของป่าดงดิบที่อยู่ตลอดริม 2 ฝั่ง และคดเคี้ยวนั้นก็

81 Joseph Conrad. The Nigger of The 'Narsissus' (Middlesex : Penguin Books, 1982) p.137.

สัญลักษณ์ของจิตใต้สำนึกของมนุษย์ที่เต็มไปด้วยความต้องการอันเป็นแรงผลักดันให้กระทำทุกวิถีทาง เพื่อสนองความต้องการนั้นโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง หรือหลักศีลธรรมใดๆ

นอกจากนั้นคอนราดยังใช้เรือเป็นสัญลักษณ์ของชีวิตมนุษย์ไว้อีกในนวนิยายเรื่อง The Secret Sharer โดยภาพของสะพานที่ทอดจากเรือลงไปในทะเลให้แลกเกตต์ใช้เป็นขึ้นมาหลบการจับกุมของตำรวจบนเรือของกัปตัน เป็นสัญลักษณ์ของความเชื่อมโยงในจิตใจระหว่างกัปตัน และ แลกเกตต์ ซึ่งเป็นฆาตกรหลบหนีการจับกุม

เรือ ในนวนิยายเรื่อง The Shadow Line ก็เป็นสัญลักษณ์แทนการดำเนินชีวิตของคนๆ เริ่มต้นด้วยความหวังว่าจะประสบความสำเร็จมีความก้าวหน้า ทว่าระหว่างการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จนั้น เราจะต้องพบกับความเจ็บปวด ความผิดหวัง ในขณะที่ทะเลนั้นก็เปรียบได้กับจิตใจของมนุษย์ที่ผันเปลี่ยนไปเรื่อยๆ บางครั้งก็เกรี้ยวกราด บางครั้งก็ราบเรียบ และส่วนที่ลึกที่สุดของทะเลก็เทียบได้กับกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนให้เห็นความสิ้นหวังของตัวเองของเขาเอง ดังที่เขาบงกทกวีของโบบเดแลร์ (Baudelaire) ขึ้นมาเริ่มต้นนวนิยายว่า '... D'autres fois, clame plat, grand miroir de mon d'espoir.'⁸² ซึ่งหมายความว่า 'ในบางขณะที่ทะเลราบเรียบสงบเสียบนั้น มันก็เป็นกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนให้เห็นความสิ้นหวังของตัวเอง.'

ในนวนิยายช่วงสุดท้าย เช่น Chance, The Rescue และ The Rover จากของเรือ และทะเลก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของความอิสระเสรี และการใช้ชีวิตที่มีความสุข ดังที่บรรยายไว้ในนวนิยายเรื่อง The Rover ว่า

There was nothing in his ears [Peyrol's ears] but the sound of the wind, the wash of the waves buffeting the little craft left without guidance,..., A feeling of peace sank into him, not unmingled with pride. Everything he had planned had come to pass. ...⁸³

⁸² Joseph Conrad. The Shadow Line (Middlesex : Penguin Books, 1987) p.43.

⁸³ Joseph Conrad. The Rover (London ; J.M. Dent & Son Ltd., n.d.) p. 267.

ซึ่งแสดงให้เห็นภาพของทะเลที่ตัวละครได้สัมผัสกับเสียงลม และแรงกระแทกของคลื่นที่ทำให้ใจเกิดความสงบ อันนำมาซึ่งความสุข

ฉากของเรือ และทะเลในนวนิยายนับได้ว่าเป็นตัวแทนของสังคมในอุดมคติของตัวละคร ซึ่งก็คือตัวแทนของคนวาดเอง เป็นสังคมที่พวกเขาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีอิสระ และมีความสุข ในขณะที่ฉากของเมือง เช่น คอสตาทาวน์ใน Nostramo กรุงลอนดอนใน The Secret Agent และรัสเซียใน Under Western Eyes เป็นสัญลักษณ์แทนความสับสนวุ่นวายของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่เต็มไปด้วยการเอาตัวเอาเปรียบ และการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนพอใจ อันนำมาซึ่งความทุกข์ และความหายนะในชีวิต

4. ฉากในฐานะที่เป็นเครื่องยืนยันความเป็นงานเขียนเชิงอัตชีวประวัติ

คอนราดมักจะสร้างงานจากการย้อนกลับไประลึกถึงเรื่องราวต่างๆที่เคยเห็น หรือได้กระทำมาในอดีต โดยในช่วงเหตุการณ์ที่ย้อนกลับไประลึกถึงนั้นมักเป็นเหตุการณ์ในช่วงขณะที่เขาออกเดินทางไปแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้นด้วยการเดินทางไปกับเรือเดินทะเล ดังนั้นฉากที่ปรากฏในนวนิยาย ไม่ว่าจะเป็นดินแดนมาเลย์ ในนวนิยายเรื่อง Almayer's Folly , An Outcast of The Island และ Lord Jim อินโดนีเซีย ในนวนิยายเรื่อง The Rescue และกรุงเทพฯ ในนวนิยายเรื่อง The Secret Sherer ต่างก็เป็นดินแดนที่คอนราดเคยเดินทางไปมาแล้วทั้งสิ้น ดังที่เขาเขียนไว้ในหนังสือ The Mirror of The sea ว่า

But the book itself is a wonder to me really for its so beingihg home the prodigy of your past experience : bring it home to me more personally and directly, I mean, the immense tresure and the inexhaustible adventures. No one has known - for intellectual use - the thing you know. 84

---

84 Norman Sherry. Conrad's Western World (London : Cambridge University Press, 1966) pp 2 - 3.

ในขณะที่เดียวกัน จากของประเทศในดินแดนทางตะวันตก เช่น จากกรุงลอนดอนในประเทศอังกฤษในเรื่อง The Secret Agent จากประเทศรัสเซียในเรื่อง Under Western Eyes และจากเมืองมาแซย์ประเทศฝรั่งเศสในเรื่อง The Arrow of Gold ต่างก็เป็นจากที่คอนราดเคยใช้ชีวิตอยู่ทั้งสิ้นโดยเขาเติบโตในยูเครนของรัสเซีย และได้เข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในเมืองมาแซย์เป็นเวลา 1 ปี ก่อนจะออกเดินทางไปใช้ชีวิตในช่วงหลังอายุ 30 ในกรุงลอนดอน จนกระทั่งเสียชีวิต

นอกจากนั้นจากแม่น้ำคองโก ในอาฟริกาก็เป็นจากที่เขาเคยเดินทางไปทำการค้าขายงาช้าง ดังที่เขียนบันทึกไว้ใน The Congo Diary

จากในนวนิยายของคอนราดจึงเป็นจากที่มีส่วนสัมพันธ์กับตัวเรื่อง ทั้งแก่นเรื่อง และโครงเรื่อง ลักษณะนิสัยตัวละคร เป็นสัญลักษณ์แทนชีวิต และจิตใจของมนุษย์อันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการเขียนนวนิยายของคอนราด และยังทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงโลกของเขามที่มีความกว้างใหญ่ และหลากหลายอีกด้วย

ดังนั้นเมื่อนวนิยายมาเทียบกับชีวประวัติของคอนราดทั้งที่เขาเขียนขึ้นเอง และที่ผู้อื่นเขียน ก็จะทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่านวนิยายของคอนราดเขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ และแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ของเขาเอง และตัวละครเอกแต่ละตัวก็คือตัวแทนของตัวคอนราดในแต่ละช่วงอายุ รวมทั้งจากที่ปรากฏในนวนิยายก็เป็นเครื่องช่วยยืนยันได้เป็นอย่างดีว่านวนิยายของคอนราด เป็นนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ